

ŽELEZAR

JESENICE, 15. JUNIJA 1961

12. ŠTEVILKA

LETNIK III

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

30 ekonomskih enot v Železarni

Ko smo leta 1955 ustanovili v železarni pet ekonomskih enot je bil storjen prvi korak za približanje samoupravljanja proizvajalcem. Poleg CDS so bili izvoljeni še štirje ODS, ki so v okviru svojih pravic odločali o ekonomskih enotah. Toda to je bil le skromen napredek, ker je še vedno odločalo v imenu 1000 do 1200 proizvajalcev le 25 predstavnikov, medtem ko je 900 članov predračunske enote ostalo brez delavskega sveta, čeprav bi tudi v tej ekonomski enoti kljub temu, da neposredno ne proizvajajo, lahko v okviru svojega samoupravnega organa reševali mnoga vprašanja. Razprava na letni skupščini sindikalne organizacije v železarni, kakor tudi na letni konferenci ZK, je pokazala, da družbeni razvoj in nujnost nadaljnjega poglobljanja socialističnih odnosov narekujejo pri delavskem samoupravljanju nadaljnji korak pri decentralizaciji. S tem, ko so odnosi med družbo in podjetjem načelno razčiščeni, ko družba prepušča večji del sredstev, ustvarjenih v podjetju, kolektivu v upravljanje in je osebni dohodek kolektiva odvisen od dobrega gospodarjenja in prizadevanja proizvajalcev je nujno, da se za boljši uspeh v podjetju prizadeva sleherni proizvajalec. Če pa hočemo to doseči moramo ustvariti pogoje, da bo sleherni proizvajalec imel možnost sodelovati in vplivati na upravljanje v podjetju in da bo v odvisnosti od tega prizadevanja tudi nagrajen. Ker pa je to pri tako velikih ekonomskih enotah kot so bile do sedaj, nemogoče, smo v kolektivu začeli razpravljati, da bi podjetje razdelili na 30 ekonomskih enot. Za to delitev podjetja je bil izdelan predlog zato, ker za te proizvodne enote že obstajajo knjigovodski podatki oziroma imajo v večini izdelane cenike za plačevanje po enoti izdelka. Seveda bodo ceniki za plačevanje po enoti izdelka zahtevali popravke, kar bi se izvršilo istočasno z novim pravilni-

kom o nagrajevanju. Ko razpravljamo o 30 ekonomskih enotah, pa ne smemo pozabiti, da bodo postavljene ekonomske enote lahko dobro delale samo tedaj, če bo dobro delal kolektiv kot celota. Zato bo v podjetju še vedno CDS,

ki bo koordiniral delo med ekonomskimi enotami v interesu kolektiva kot celote. Postavlja se vprašanje, kakšno vlogo naj ima sedanji ODS. Obstoj ODS je odvisen od prenašanja pravic na samoupravne organe v novofor-

miranih ekonomskih enotah. Ko bodo vse pravice, ki jih imajo sedanji ODS, prenešene na samoupravne organe v ekonomski enoti, ne bo več potreb po ODS. Če pa bo nadaljnji razvoj pokazal po-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vsebina sprememb gospodarskih predpisov v letu 1961

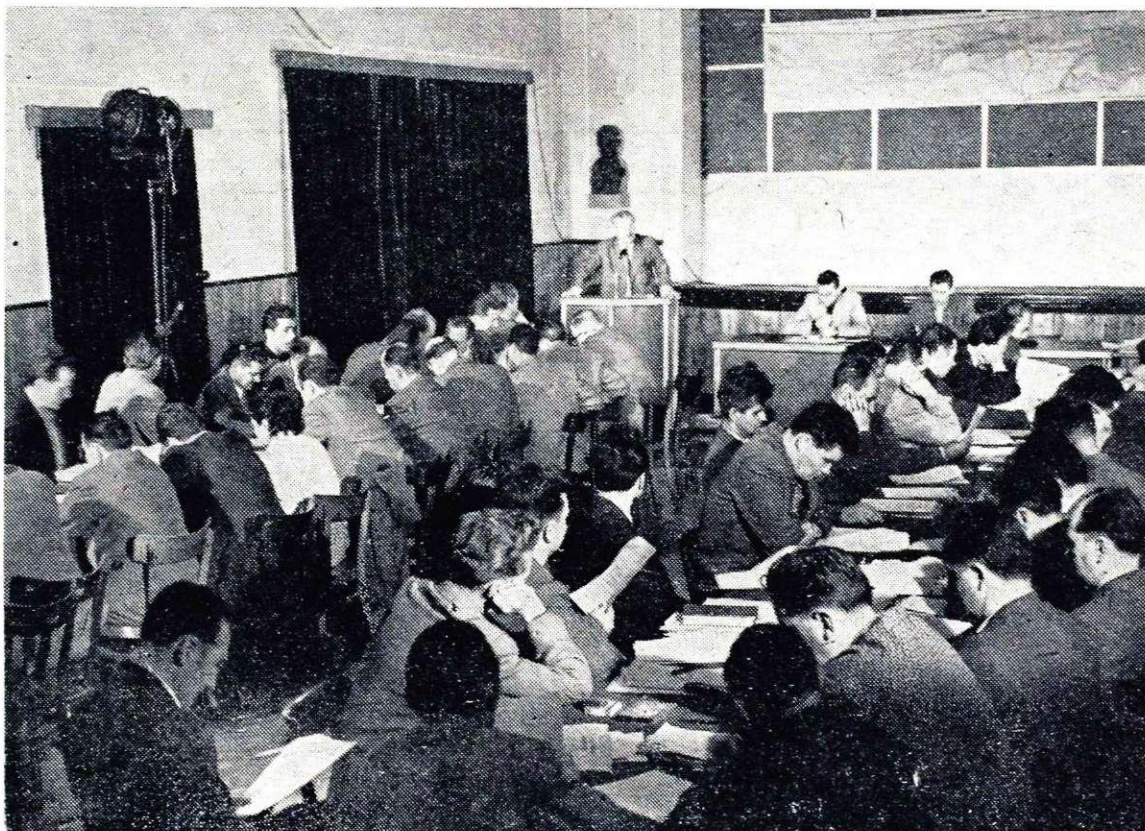
Ce hočemo pravilno razumeti vsebino sprememb naših gospodarskih predpisov, potem se moramo ozreti nazaj na prehojeno pot, ki jo je napravilo naše gospodarstvo oziroma na celotno dejavnost od leta 1945 dalje. Pogled nazaj nam prav posebno osvetljuje razvoj družbeno ekonomskih odnosov. Iz obnove porušene domovine smo prešli na načrtno gospodarstvo in smo prvi petletni plan uspešno izpolnili. Vendar je bilo celotno gospodarstvo takrat vodeno centralistično. Plačani smo bili na osnovi predpisanih tarifnih postavk od strani državne administracije. Pozneje smo tarifne pravilnike že sestavljali sami - vendar v določenem okviru. Značilno za to razvojno dobo je tudi to, da ne samo, da so nam bile predpisane plače, podjetja tudi niso imela pri ustvarjenem dobičku prave udeležbe za svoje sklade. Običajno nam je bilo določeno po 250 din na enega zaposlenega za vse leto. Torej so se v pogledu družbeno ekonomskih odnosov takrat v glavnem stekala sredstva v administrativni aparat države.

Positivni nagli razvoj ne samo gospodarstva, temveč celotne naše dejavnosti je omogočil, da je državni aparat pričel sproščati doseženi dohodek gospodarskih organizacij. Prišel je zgodovinski dogodek, ki pomeni resnično odmiranje države: »Prenos upravljanja gospodarskih organizacij na direktne proizvajalce«. Kolektivi gospodarskih organizacij so leta 1950 izvolili prve delavske svete, katerim sta družba in kolektiv zaupala upravljanje in vodenje gospodarstva v okviru podjetja in obstoječih predpisov. To zgodovinsko razpotje našega gospodarskega razvoja je preneslo na delovne ljudi veliko pravic in dolžnosti. Vendar so bile te pravice še vedno vezane na:

1. Višino, rast in hitrost razvoja proizvodnih sil ter razpoložljivih materialnih dobrin in
2. na kulturno raven, tehnično sposobnost delavcev upravljalcev današnjih podjetij.

Tako je Zakon o upravljanju podjetij po delavcih v letu 1950, direktnim proizvajalcem sprostil mnogo sredstev. Vendar je bila dana mnogo večja možnost za povečanje skladov podjetja, kot pa za osebno udeležbo proizvajalca. Udeležba v doseženem dohodku je bila za direktnega proizvajalca še vedno uokvirjena s sistemom tarifnega pravilnika, ki je v svojem bistvu še vedno predstavljal za-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Člani CDS so z vso pozornostjo sledili poročilu in razpravi o rekonstrukcijskem načrtu železarne

Rekonstrukcijski načrt pred realizacijo

Gospodarska komisija CDS je dne 19. 5. 1961 pregledala nov investicijski program rekonstrukcije železarne, kakršnega predlaga revizijska komisija. S programom

se je strinjala, čeprav se povečajo investicije za 3.629.240.000 din. Tako bo po novem programu potrebnih za prvo etapo rekonstrukcije do leta 1966 30.259.606.000 din.

V EE topilnic bo treba 196.808 milij. din dodatnih sredstev predvsem za aglomeracijo in transport rude, kar znaša približno 240 milijonov din. V martinarni pa bomo zgradili dve 150 t peči, ostale pa rekonstruirali, tako da bomo imeli že leta 1965 kapaciteto 425.000 ton surovega jekla. Tako se pri SM pečeh zmanjša investicijski znesek za cca 230 milijonov. Namesto predvidene 35 t elektro peči se bo gradila 50 t elektropeč, kar poveča stroške za 186,6 milijonov. Vse povišanje zneske torej pri topilnicah 196.808.000 din.

Tudi v EE valjarn se bodo zvišali investicijski stroški. Potrjena je gradnja Bloominga na Belškem polju, kar zviša investicije za 1.662.900.000 din. Zvišajo pa se tudi investicijski stroški pri gradnji žične valjarne in valjarne finih profilov v jeklovleku, ki je priključen tem valjarnam, v valjarni 2400 in valjarni tanke pločvine, tako da je skupno zvišanje 2.166.758.000 din. Od tega odpade samo za gradbena dela 13.706 milij. din. Do leta 1966 naj bi zgradili bločno progo, žično in profilno valjarno ter valjarno gredic, medtem ko bi tračno progo gradili v drugi etapi do leta 1971. Za pro-

metne zveze bo treba zgraditi nasip od sedanje halde do novih obratov na Belškem polju ob Savi z normalnotirno progo. Za kurjenje zagrevnih peči je predviden plin iz Velenja, če pa do takrat še ne bi bil gotov plinovod, bi morali začasno ogrevati peč z mazutom.

V EE predelovalnih obratov se povečajo stroški za 101.320.000 din. V prvem obdobju bomo povečali kapacitete vlečenja žice in vskladili žarilne kapacitete. Končna postavitev kapacitet hladne valjarne bo prišla na vrsto šele po zgraditvi tračne proge. Investicijski stroški se povišajo predvsem na gradbenih delih adjustaže bele pločvine in novega vhoda v predelovalne obrate.

V strojno-energetski EE se stroški zvišajo za 1.149.234.000 din. V glavnem gre to povišanje na račun komunikacijskih objektov za povezavo z Belškim poljem, za ceste in normalnotirno povezavo z Javornikom. Samo za ta dela bo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Še o konferenci občinskega komiteja ZKS

Izvečki iz org. poročila in razprave

Povzemamo nekatere ugotovitve, ki osvetljujejo raznovrstne pomanjkljivosti in slabosti v sistemu delavskega in družbenega upravljanja v naši komuni. Praksa potrjuje, da so postali delavski sveti v podjetjih najavtoritativnejša organizacija delavcev. - Smelo se lahko trdi, da so naj-revolucionarnejšo vlogo socialistične šole za praktično vzgojo delavskega razreda pri upravljanju s proizvodnjo doslej odigrali prav delavski sveti. Jasno je, da doseženi uspehi in problemi, ki se zastavljajo pri organiziranju in funkcioniranju sistema delavskega samoupravljanja niso povsod enaki in isti. Nasprotno, opazimo lahko pestro sliko dosežkov, pomanjkljivosti in problemov, prav tako pa tudi subjektivnih hib organov upravljanja organizacij ZK,

sindikata, mladinskih organizacij in posameznikov.

Lahko rečemo, da so posamezni delavski sveti izpolnjevali metode in organizacijo dela delavskih svetov in upravnih odborov. Toda, kar se tiče doseženega napredka, obstajajo precejšnje razlike med posameznimi podjetji in med posameznimi gospodarskimi področji. Tako so oblike in delovne metode organov delavskega samoupravljanja bolj razvite v Železarni, medtem, ko je slabše stanje v trgovini, gostinstvu, gradbeništvu in drugod. V manjših podjetjih še vedno obstajajo pojavi, da prevladuje vpliv direktorja oziroma delovodje, v njih je precej familijarnosti, včasih pa prihajajo do izraza tudi drugi negativni pojavi in težnje. Se vedno

(Nadaljevanje na 3. strani)

Uredništvo Železarja želi v povečanem obsegu številke seznaniti bralce z gradivom o decentralizaciji delavskega samoupravljanja, o nagrajevanju v bodoče in z delom občinske konference ZKS.

Ob 20-letnici vstaje jugoslovanskih narodov Življenjska pot političnega delavca in prvoborca Karla Prežljaja

Ko praznujemo 20-letnico vstaje jugoslovanskih narodov je prav, da se spomnimo tudi tistih požrtvovalnih borcev, ki so se prvi uprli okupatorjevemu nasilju in so že v stari Jugoslaviji bili poznani kot revolucionarji in komunisti. Eden izmed številnih prvoborcev, na katere smo Jeseničani lahko ponosni, je tudi tovariš Karel Prežljaj, ki je bil rojen 4. novembra 1908 Pod Mežaklo na Jesenicah.

Karel Prežljaj

V družini je bilo enajst otrok. Karel pa je bil najmlajši. Razumljivo je, da so bile razmere slabe in je moral Karel že v zgodnji mladosti sam skrbeti za lastno preživljanje. Začel je kot pastir in pasel ovce na Hrušici pri Jesenicah. Pozneje se je učil mizarstva obrti v Kranjski gori, se je izučil in bil nekaj časa pomočnik. V letu 1932 je dobil zaposlitev v tovarni lesne embalaže v Vintgarju pri Bledu. Ker je že v mladih letih spoznal, kako trdo je življenje in kako tenko režejo kruh kapitalisti, se je oprijel revolucionarnega dela in ga širil med svojimi sodelavci. Mnogo revolucionarnega duha je dobil na predavanjih in številnih razpravah, kjer so obravnavali marksistično literaturo in še posebej knjigo Karla Marxa »Kapital« ter dela Vladimira Iljiča Lenina. Dve leti pozneje, v letu 1934, je dobil delo v naši tovarni, takratni KID na Javorniku. Zaposlen je bil v valjarni debele pločevine. Tu se je povezal z napredno mislečimi delavci: Viktorjem Kejžarjem, Viktorjem Stražarjem in drugimi, ki so že takrat širili med delavstvom napredno

misel in idejo za izboljšanje položaja delavcev potom organizacije SMRJ. Tovariš Prežljaj je sodeloval na ilegalnih sestankih, na katerih so pripravljali zahteve za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev zaposlenim delavcem v železarni. Te zahteve so nato uveljavljali delavski zaupniki SMRJ in jih predložili upravi podjetja. Se posebej se je tovariš Prežljaj izkazal med veliko stavko jeseniških kovinarjev v letu 1935. Svoje sodelavce v valjarni debele pločevine je bodril k enotnosti in vztrajnosti vse dotlej, dokler ne bodo zmagali v svojem boju za pravice, ki jim pripadajo. Toda tovariš Prežljaj ni bil samo politični delavec, ampak je z vso vnetostjo sodeloval tudi kot igralec na odru jeseniške Svobode, kjer se je uveljavil s številnimi nastopi. Sodeloval je na številnih sestankih, na katerih so pripravljali prvoborce za boj proti okupatorju naše dežele. Takoj po okupaciji je že dobil odgovorne naloge, kajti v tistih usodnih dneh v letu 1941 je bilo treba organizirati odpor proti okupatorju. Navezal je stilke z ljudmi, ki še živijo in imajo v današnjem času odgovorne naloge v družbenem in političnem življenju. Tako je dr. Dermastja prišel k njemu na dom na partijski sestanek. Pogovarjali so se predvsem o borbi proti okupatorju. Razumljivo je, da je tesno sodeloval s prvoborci: narodnim herojem Jožetom Gregorčičem, Francem Mencingerjem, Janezom Smidom, Martinom Nočem, Viktorjem Kejžarjem, Poldetom in Viktorjem Stražarjem, Medjem, Bokalom, Kersnikom, Verdnikom, Vovkom in drugimi. Tudi v partizanih, kamor je odšel 22. septembra 1941, je imel številne politične funkcije. Sodeloval je tudi v propagandnem sektorju za partizansko literaturo, ki je bila med NOB velikega pomena.

Po zaslugi izdajalcev so okupatorji izsledili in obkolili bunker partizanske tehnike v Mešačah pri Podnartu. Ob nenadnem napadu na bunker tovariš Prežljaj ni uspelo pobegniti in si je zato sam vzel življenje. To se je zgodilo v juliju 1943.

Takšno je bilo življenje in delo aktivista in prvoborca Karla Prežljaja. Njegova politična zavednost in borbenost naj bosta vzgled mladim ljudem, njemu in njegovim tovarišem pa moramo biti hvaležni, saj je prav njihova zaslug, da lahko svobodno živimo in gradimo novo socialistično Jugoslavijo.

Lovtro Albrecht

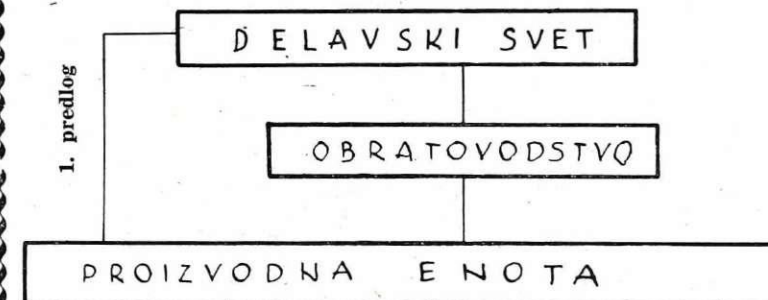
30 ekonomskih enot v Železarni

(Nadaljevanje s 1. strani)

trebo, da je nekatera vprašanja potrebno reševati v okviru sedanjih ekonomskih enot, potem bo tudi v bodoče obstoj ODS upravičen.

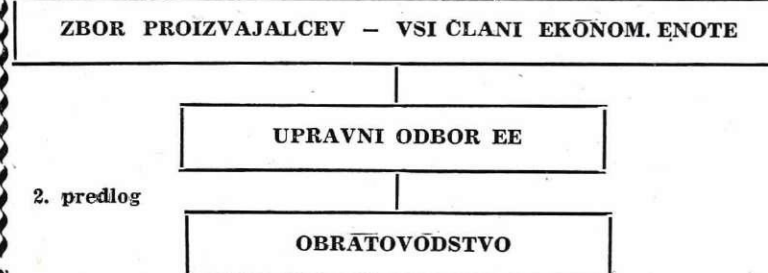
Ko je Izvršni odbor sindikalne organizacije z ostalimi političnimi organizacijami razpravljal o obliki samoupravnih organov v novo formiranih ekonomskih enotah, ga je vodilo predvsem dejstvo, da je nadaljnje dvigovanje dohodka v podjetju odvisno od dohodka gospodarnosti, le-to pa od prizadevanja slehernega proizvajalca. Če pa je odvisno od slehernega proizvajalca, potem ima tudi sleherni proizvajalec pravico sodelovati pri upravljanju. Kolektivno so bile dane v obravnavo štiri oblike samoupravnih organov novo formiranih ekonomskih enot.

Prva oblika predvideva, da bi ekonomska enota izvolila delavski svet kot predstavniški organ.

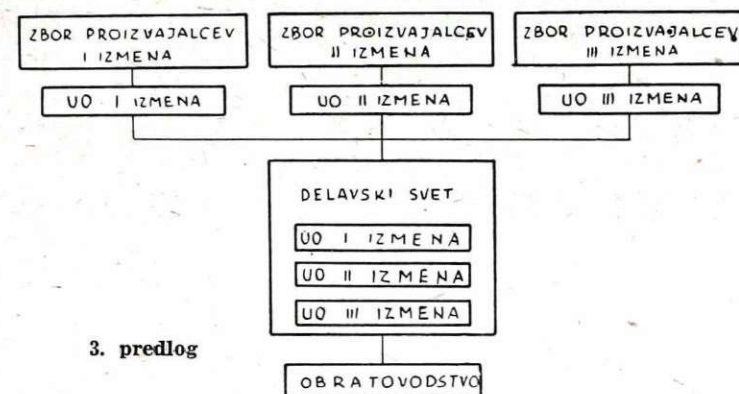
Ker bi tako samoupravljanje pomenilo samo prenašanje pravic upravljanja od enega predstavniškega organa na drugega, še vedno pa je večina proizvajalcev brez pravic glasovanja pri dokončnem sklepanju, je bil Izvršni odbor misljenja, da s takim samoupravnim organom ne bi dosegli glavnega namena decentralizacije, to je omogočiti sodelovanje pri upravljanju vsem proizvajalcem in poglobljanje socialističnih odnosov v podjetju.

Druga oblika samoupravljanja predvideva, da bi bil najvišji organ upravljanja zbor proizvajalcev, ki ga tvorijo vsi člani ekonomske enote, ta pa izvoli svoj upravni odbor, ki nima pravice sklepati, ampak ima nalogo pripravljati material za sestanke zbora proizvajalcev.

Za to obliko upravljanja ni v ekonomskih enotah z manjšim številom zaposlenih nobenih ovir in je za njih tak samoupravni or-

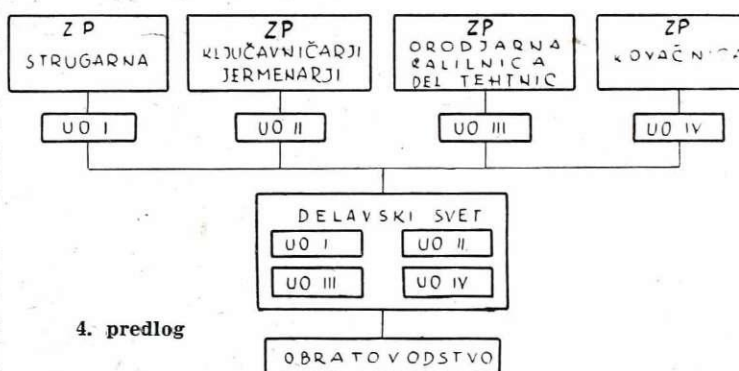
gan tudi najbolj demokratičen, posebno v primeru, če ta ekonomska enota dela le na eno ali dve izmeni. Seveda pa se pri tej ob-

gan tudi najbolj demokratičen, posebno v primeru, če ta ekonomska enota dela le na eno ali dve izmeni. Seveda pa se pri tej ob-

je v tem, da zbor proizvajalcev ene izmene ne more dokončno sklepati razen v stvareh, ki se nanašajo izključno na njihovo izmeno. Kajti dokler je osebni dohodek formiran za ekonomsko enoto kot celoto, potem o tem dokončno lahko odloči samo obrat kot celota oziroma predstavniki vseh treh izmen. Lahko bi uredili tako, da ima na zasedanju delavskega sveta, t. j. upravnih odborov, kadar dokončno sklepajo, pravico glasovati vsak član ekonomske enote, ne glede na to ali je član upravnega odbora. S tem bi omogočili, da o vseh vprašanih sodeluje v razpravah ves kolektiv ekonomske enote, kadar pa gre za važna vprašanja, pa tudi pri dokončnem sklepanju.

Cetrta oblika samoupravnega

ta, ki delajo na tri izmene in imajo 400 ali celo 700 zaposlenih.

organa se razlikuje od tretje oblike samo v tem, da zbori proizvajalcev niso formirani po dnevah, ampak po delavnicah oziroma oddelkih. Vsaka delavnica ima svoj zbor proizvajalcev in upravni odbor. Vsi upravni odbori pa skupaj tvorijo delavske svete. Pri tem veljajo isti pogoji dela kot pri tretji obliki samoupravnega organa.

S tem pa niso izrpane vse možnosti in je odvisno predvsem od kolektiva ekonomskih enot za kakšno obliko samoupravljanja se bodo odločili. Povsod, kjer je možno, je najbolj demokratično, če se odločijo za zbor proizvajalcev, ki ga tvorijo vsi člani ekonomske enote in ima ta pravico dokončnega sklepanja.

Koliko in kakšne pravice bodo imeli samoupravni organi v novo formiranih ekonomskih enotah, je odvisno predvsem od razvoja teh organov in pravičnega obravnavanja vprašanj, ki jih bodo reševali. Toda osnovno načelo pri tem je, da bi ti organi odločali o vseh vprašanih, ki lahko vplivajo na boljše gospodarjenje, dvigovanje storilnosti, delovne pogoje, medsebojne odnose, skratka o vsem, kar lahko vpliva na večji uspeh EE in s tem tudi na osebne dohodke proizvajalcev. Že za začetek čakajo samoupravne organe v EE velike naloge. S tem, ko se formira osebni dohodek v EE, je od prizadevanja kolektiva v EE odvisno, kako bodo v bodoče naraščali osebni dohodki posameznika. Urediti bodo morali odnos med vodstvenim kadrom in kolektivom in še celo vrsto drugih vprašanj. Stene med pisarnami in delovnimi mesti v obratih morajo čimprej postati nevidne, kajti uspehi v EE bodo toliko večji, kolikor tesnejše bo sodelovanje med strokovnim kadrom in proizvajalci. (Nadaljevanje na 5. strani)

Rekonstrukcijski načrt pred realizacijo

(Nadaljevanje s 1. strani)

potrebno 707.800.000 din. Ker Velox kotel tak kot je ne bi odgovarjal, je revizijska komisija odobrila gradnjo parnega kotla, kar bo zahtevalo dodatnih 250 milijonov dinarjev.

Gospodarska komisija CDS je smatrala zadevo z Velox kotlom kot odraz nesmotrnega gospodarjenja, ker je bil isti nabavljen za 46 milijonov din brez predhodnega strokovnega pregleda. Ta denar iz lastnih skladov podjetja bi se bil lahko mnogo koristneje uporabil, tako da bi bil lahko z večjo proizvodnjo že amortiziran, saj je bil kotel nabavljen že pred osmimi leti. Tako pa je ta denar za podjetje praktično izgubljen. Zato je gospodarska komisija predlagala, da se ga odpiše v breme rezervnega sklada podjetja, kar pa je še uporabna naj uprava za osnovna sredstva proda.

Pri upravi se investicije povečajo za 15.120.000 din. Zavržen je bil predlog gradnje upravnega poslopja kot stolpnice. Potrjena pa je nova lokacija za to poslopje, kar poviša znesek za 15.120.000 din. Predvidoma bo to upravno poslop-

je zgrajeno za »Jelenom«.

Tako znašajo sedaj po novem načrtu rekonstrukcije stroški za osnovna sredstva 41.150.730.000 din. Potrebna obratovalna sredstva pa 4.505.000.000 din. Skupna potrebna sredstva so torej 45.655.730.000 din. Kapaciteta proizvodnje jekla bo po prvi etapi rekonstrukcij do leta 1966 že dosegla 475 do 500.000 ton.

Do konca leta 1965 bo potrebno za investicije 30.259.606.000 din, ostala sredstva pa za drugo etapo do leta 1971. Gospodarska komisija CDS je za omenjene spremembe predlagala CDS naj jih sprejme. Ker jih je CDS potrdil, se bo z rekonstrukcijskimi deli lahko takoj pričelo.

Jože Bergant

Naši sodelavci pomagajo pri gradnji stanovanj

V eni zadnjih števil Železarja smo objavili razpis, na podlagi katerega lahko delavci vložijo določena denarna sredstva in si tako zagotovijo stanovanja, ki jih gradi naše podjetje na Plavžu in na Javorniku.

Kakor je povedal predsednik stanovanjske komisije Železarne Jesenice, tov. Anton Rebolj sodelavcu našega lista, je bil odziv s strani članov našega kolektiva zelo velik. Iz podatkov, s katerimi razpolaga stanovanjska komisija Železarne Jesenice je razvidno, da je 145 prosilcev za dodelitev

stanovanj pripravljentih, da vplačajo denarne prispevke v smislu tega razpisa. Izredno važno je to, da 90 % prosilcev sestavljajo delavci — neposredni proizvajalci. Vsi ti prosilci pa bodo prispevali skupno 36 milijonov dinarjev. To je lepa vsota, ki jo bo naše podjetje koristno uporabilo pri nadaljnji gradnji stanovanj in bo tako omogočeno, da bodo gradbeno podjetje lahko v določenih rokih opravila vsa potrebna dela in bodo stanovanjski bloki vseljivi v predvidenem času.

Se v tem mesecu bo stanovanj-

ska komisija Železarne Jesenice sklenila pogodbe s prosilci, ki so se prijavili za vplačila denarnih sredstev za stanovanja. V teh pogodbah bodo določili tudi stanovanjski blok, nadstropje in stanovanje, ki bo dodeljeno prosilcu, kakor hitro bo stanovanjski blok v celoti dograjen in pripravljen za vselitev. Velik odziv na ta razpis potrjuje veliko razumevanje, ki so ga pokazali naši sodelavci splošno potrebo po hitri gradnji stanovanj v našem železarskem revirju.

Še o konferenci obč. komiteja ZKS

(Nadaljevanje s 1. strani)

so pojavi, da vodilne osebe vidijo v delavskem svetu in upravnem odboru podjetja le pomožni organ, upravljanje pa imajo čestokrat več ali manj za svojo stvar. — Pogosto so zato organi upravljanja neživljenjsko povezani z delovnim kolektivom in sprejeta stališča niso v skladu s potrebami in hotenji članov podjetja ali ustanove. Razumljivo je, da se vsled tega pojavljajo tendence birokratizma, individualizma in podobno. Vse to obremenjuje dosledno uresničevanje smotrov sistema delavskega samoupravljanja. Kar zadeva delo komunistov v organih upravljanja in v sindikatu lahko trdimo, da čestokrat vsakodnevne težave ne vidijo kot celote in se s težavo zastopajo posameznim negativnim vplivom in problemom. Zaradi tega se prepuščajo stvarjem, da grede svojo pot, z mišljenjem, da se bodo rešile same od sebe, ali pa s kakšnim gospodarskim avtomatizmom. Le-ti primeri se dogajajo pri delu komunistov, ki so običajno slabo idejno-politično razgledani in jim mnoge gospodarsko politične naloge niso povsem jasne. V sklopu delavskega samoupravljanja je velikega pomena tudi vprašanje odnosov delavskega sveta do ljudskega odbora, zlasti pa do zbora proizvajalcev. Dejstvo je, da probleme komunije še precej redko obravnavajo na sejah delavskih svetov in tudi še ni dovolj trdnega sodelovanja med delavskimi sveti in zborom proizvajalcev. V zadnjem času so povečana prizadevanja — da se razne pomanjkljivosti glede tega smejeje odpravljajo.

Sodelovanje sindikalnih organizacij z delavskimi sveti je vedno bolj koristno. Pogosteje skupno razpravljajo o nagrajevanju — vprašanju delovnih razmerij, pravni zaščiti delavcev, socialnem zavarovanju, zdravstveni in tehnični zaščiti delavcev ter njihovega ekonomskega in strokovnega izobraževanja. V sistemu delavskega samoupravljanja proizvajalcev so postali sindikati ena izmed organizacij proizvajalcev, ki s svojimi osebnimi nalogami izpopolnjujejo splošni sistem samoupravljanja. — Sindikati imajo posebno in konkretno nalogo glede ekonomskega izobraževanja delavcev, glede širjenja njihovega ekonomskega znanja in strokovne izobrazbe ter dviga kulturne ravni delavcev in celotnega kolektiva. Kljub temu pa neke sindikalne organizacije to nalogo niso zadovoljivo opravile. Aktivnost komunistov v sindikalnih organizacijah je usmerjena k temu, da prevzemajo kar največjo odgovornost za pravilno delovanje in funkcioniranje mehanizma upravljanja. Sindikalne organizacije postajajo organizatorji kontrole kolektiva in družbene kontrole nad delom organov upravljanja.

V tem času sindikalne organizacije ZK čedalje pogosteje razpravljajo o izvajanju novih gospodarskih ukrepov, poglabljanju delavskega samoupravljanja in krepitvi pravic neposrednih proizvajalcev. V takem položaju, ko se izpopolnjuje gospodarski sistem morajo komunisti s svojo subjektivno intervencijo in aktivnim delom podpreti našo ekonomsko politiko, opozarjati na vse, kar ni dobro in si prizadevati za zavestno politično akcijo v delovnih kolektivih. Znano je, da se v nadaljnjem razvoju gospodarskega sistema porajajo mnoge nove oblike in kvaliteto nove naloge, ki zahtevajo od komunistov večje prizadevanje za idejno politično delavnost in odgovornost za celotni razvoj podjetij. Organizacije ZK morajo poznati perspektivo razvoja podjetja in zavestnih gibalnih sil v podjetju, katere lahko pospešujejo ali zavirajo razvoj podjetja. Komunisti so dolžni, da se v okviru delavskega samoupravljanja borijo za stališča in ukrepe, ki so objektivno utemeljeni in so v korist podjetja in skupnosti; vendar morajo vedno in povsod nastopati le z močjo idejno političnih argumentov.

Sedanja stopnja materialnega in družbenega razvoja postavlja pred organe upravljanja kvaliteto nove naloge. Osnovna naloga v okviru tega, pred katero so se vsi delovni kolektivi in organi upravljanja znašli je, kako s konkretno politiko izvesti socialistični princip razdelitve po delu za vsak obrat, določeno grupo in posameznike. V delovnih kolektivih iščejo ustrezne oblike in poti za realizacijo socialističnega principa po delu. S trenutnim stanjem glede tega ne moremo biti zadovoljni. Praksa potrjuje, da v mnogih podjetjih še vedno ni določenejši orientacije, da se v vsakem

podjetju in ustanovi najdejo konkretne rešitve izvajanja načel razdelitve po delu. Vsekakor je pozitivno, da delovni kolektivi vedno bolj želijo, da se dosledno izvede razdelitev po delu, ki zahteva in omogoča, da se delavsko samoupravljanje prilagodi novim nalogam in okoliščinam. Vse to pa omogoča večjo iniciativo proizvodnih enot in posameznikov pri urejevanju vprašanj, ki zadevajo koristi delovnega kolektiva, skupnosti in osebne interese.

V delovnih kolektivih vseh gospodarskih dejavnosti smelo pristopajo k uvažanju ekonomskih

(Nadaljevanje na 4. strani)

Tov. Vlado Krivic med delegati na konferenci

Iz razprave tovariša Vladimira Krivica na konferenci Zveze komunistov jeseniške občine

Dovolite mi, da se v razpravi omejim le na nekatera aktualna gospodarsko-politična vprašanja, ki so bila v razpravi že omenjena in živo zadevajo tudi vaše področje. Menim, da je povsem pravilno, da v tem času posvetimo največjo pozornost uvažanju novega gospodarskega sistema. Zdi se mi, da v številnih organizacijah ZK še ni v zadostni meri prodrla zavest, da spremembe v gospodarskem sistemu predstavljajo izredno pomembne revolucionarne in dalekosežne ukrepe. Vsled tega so tudi naloge združene z nemajhnimi težavami in ni pretirano reči, da zahteva ta korak in novi ukrepi izredno podjetnost vseh organizacij ZK in naših subjektivnih sil, da bi naše namere dosledno uresničili. Družbeno-politične organizacije ZKS, SZDL, Ljudska mladina, sindikat, ki predstavljajo subjektivni faktor, morajo kar v največji meri storiti za to, da se z uvažanjem gospodarskega sistema odpravljajo razni disproporci, ki nastajajo in bodo gotovo še nastajali, če ne bo pravočasnih intervencij, da se jih že v kali zatire.

Lahko trdim, da smo v naši borbi prišli v fazo, ko se moramo boriti za debirokratizacijo metod dela, proti birokratskim ostankom in komandiranju. Hkrati se moramo boriti tudi proti pasivizaciji najaktivnejših elementov subjektivnega faktorja, ki so najbolj odgovorni in edino poklicanci, da se ta proces razvoja socializma izvede. Kdo drugi naj ta revolucionaren korak izvede, če ne bodo v tem najbolj aktivno sodelovale naše subjektivne sile z Zvezo komunistov na čelu. Povsem se moramo zavedati, da drugega faktorja pri nas ni, ki bi aktivno deloval pri vseh revolucionarnih spremembah v naši deželi. Poslednja sprememba ni niti ena najlažjih in manj pomembna od katerihkoli, ki smo jih doslej sprovajali. Menim, da se je treba sedaj ne samo boriti proti ostankom birokratizma, pač pa se moramo z isto, če ne še večjo vnetostjo boriti proti pojavom: češ, saj imamo itak sproščen gospodarski sistem in da se bo vse urejevalo z nekim gospodarskim avtomatizmom. Proti pojavom enostranosti,

ozkosti in uspavanja organizacij, faktorjev in komunistov moramo biti posebno pozorni. Takšni člani ZK, ki ne hodijo na sestanke, niso aktivni v delavskem samoupravljanju, v družbenih organizacijah niti ne plačujejo članarino, predstavljajo samo oviro organizaciji ZK. Le-ti ne nudijo tudi nobene opore v našem boju, v katerem se sedaj nahajamo. Ne bi želel sejati pesimizma, ampak je prav, da se pravočasno pripravimo na eventuelne pomanjkljivosti in slabosti, da nas ne bi obremenjevale, ker jih je kasneje mnogo težje premagovati.

Danes se mnogo govori o decentralizaciji. Dejstvo je, da se decentralizira na komune, organe delavskega in družbenega upravljanja itd. Nekje se je pojavila napačna predstava, da je pravzaprav bistvo socializma decentralizacija. To pa je daleč od resnice. Bistvo našega socialističnega razvoja je razvijanje socialistično družbenih odnosov in socializma sploh. Ne more se trditi, da smo s tem vse naredili, če smo nekaj decentralizirali in da smo vse bistveno storili. Decentralizacija je dejansko pozitivna samo takrat, kadar pomaga krepiti sile socializma. Jasno je tudi, da je celoten proces naše demokratizacije pravzaprav — socialistična demokratizacija. To je bistvo našega procesa, ki nima nič skupnega z meščansko demokratizacijo. Le-ta nudi formalne demokratične pravice govora in glasovanja, tam,

kjer se pa odloča o gospodarstvu pa ni demokratizacije. Prav v tem meščanska demokratizacija nasprotuje bistvu naše socialistične demokratizacije. Mi ta proces socialistične demokratizacije, ki zahteva decentralizacijo, podpiramo in kot vidite tudi sprovajamo decentralizacijo. Dejansko je decentralizacija koristna samo takrat, kadar ne razbija skupnosti in skupnih naporov, ker je vsem jasno, da že v času kapitalizma ni bilo mogoče doseči gospodarskih uspehov, da jih je v sedanjem času toliko manj mogoče. Če ni enotnosti akcije, sodelovanja itd. Svet je čedalje manjši in zato ga ni moč razcepiti ali razmejiti. Nesporo to dokazuje svetovno gospodarstvo, ki ne pozna administrativnih meja. Kdor to dejstvo ne upošteva, ta mora nositi posledice. Naša prizadevanja so velika, da kar najhitreje premagamo gospodarsko zaostalost, ki smo jo podedovali iz preteklosti in da se neposredno vključimo v svetovni gospodarski sistem.

Menim, da se morajo organizacije ZK v tem času določneje orientirati na premagovanje raznovrstnih težav, ki nastopajo na posameznih sektorjih. Potrebno je odločno mobilizirati subjektivne sile za odpravljanje negativnih pojavov, parolarstva, ozkosti in podobno. Jasno mora biti, da se ne bodo rezultati bistva tega sistema pokazali jutri, ampak v daljši prihodnosti. Menim, da je

taka politika povsem pravilna. Mi smo tudi doslej vodili tako politiko ne od danes do jutri, ampak politiko z daljšo perspektivo. Zato so bili doslej naši uspehi taki, da smo lahko ponosni nanje. Danes pravzaprav opravljamo pionirsko vlogo v razvoju socializma ne glede na to, da naše materialno-proizvajalne sile še niso tako razvite kakor v nekaterih kapitalističnih ali socialističnih državah. Naša dežela je še vedno na stopnji, ko prerašča iz nizke v srednjo razvito deželo. Doseženi dosedajni rezultati in uspehi dela nam vlivajo vero in kažejo pravilnost naše orientacije v nadaljnjem družbeno-ekonomskem in političnem razvoju dežele.

V nadaljevanju se je tovariš Krivic usmeril na nekatere pomanjkljivosti in slabosti, ki vznikajo v našem življenju. »Danes obstoje določeni pojavi in tendence, da se stvari predvsem s komercialne strani osvetlujejo. Če bomo samo s komercialne strani ocenjevali, potem bomo neizbežno rušili enotnost akcije, ker ozkost in lokalizem le škodita celotnim našim naporom. Sedaj nismo v najbolj ugodni situaciji glede razvijanja ekonomskega in družbenega sistema in to dejstvo je treba uvidevati. To ne samo zaradi tega, ker smo v neki gospodarski dejavnosti utrpeli elementarne neizhode, ampak predvsem iz drugih razlogov, ki so bili že omenjeni na današnji konferenci. Kaj se je pokazalo? Kljub temu, da imamo družbeni načrt, so se pojavile nekatere pomanjkljivosti, ker se subjektivne sile

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ing. Arzenšek Pred nami so odgovorne naloge

Nahajamo se v času, ko sprejemamo in uvažamo novi gospodarski sistem, ki daje gospodarskim organizacijam in vsem družbenim skupnostim veliko večjo in bolj jasno perspektivo kot doslej. Nedavne gospodarske spremembe oblikujejo nov ekonomski in pa družbeni odnos. Zakon o dohodku gospodarskih organizacij in o njegovi delitvi postaja osnova našega gospodarskega življenja. Nekateri ukrepi, kakor na primer odprava raznih neekonomskih posegov, delitev dohodka po dose-

ženem uspehu, spremembe razmerij prodajnih cen, postopno vključevanje v svetovno gospodarstvo, nova kreditna politika itd., bodo nedvomno vplivali na to, da bo dohodek gospodarske organizacije postal veliko bolj kot doslej odraz prizadevanj, ki jih kolektiv vlaga v gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Družba sprošča sredstva in jih v večji meri kot doslej prepušča gospodarskim organizacijam za razširjeno reprodukcijo in ostalo dejavnost. Gospodarskim organizacijam je nadalje popolnoma na prosto dana delitev čistega dohodka na osebne dohodke in sklade. Odrejeni deli sredstev, ki so namenjeni za sklade, mora gospodarska organizacija obvezno oddajati komuni. Od politike delitve čistega dohodka na osebne dohodke in sklade je v veliki meri odvisen tudi razvoj komunije. V tem obstaja tudi neposredna povezanost komunije in gospodarskih organizacij na njenem področju. V dan situaciji obstajajo sicer še nekatere omejitve, kakor na primer prispevek od izrednega dohodka, kar konkretno bremeni Železarno Jesenice za preko pol milijarde dimarjev, le delno povečanje amortizacijske stopnje, vendar lahko smatramo, da je to le začasna značaja. Skratka, vse te spremembe nam odpirajo novo pot in nam dajejo osnove za dobro gospodarjenje. Pri tem se pa

moramo zavedati, da sam sistem še ne daje vsega, ampak da so rezultati in uspehi v gospodarjenju predvsem odvisni od našega skupnega dela in zalaganja. Tov. Marinko je na V. kongresu SZDL nakazal med ostalimi tudi težave in probleme, s katerimi se bomo srečevali v bodoče. Gre za protislovja in nasprotja, kakor na primer med hotenji in željami na eni strani ter možnostmi na drugi strani, nadalje nasprotja med lokalnim in splošnim — širšim gledanjem, težnja po razširjeni reprodukciji, po drugi strani pa stalno povečevanje vseh ostalih oblik potrošnje. Vsi ti momenti se medsebojno križajo, končni rezultat pa je odvisen od osnovne politike gospodarjenja slesherne gospodarske organizacije.

Nekoliko nalog, ki so bistvene za naš družbeni in gospodarski razvoj:

— Glavna naloga je povečanje proizvodnje, z drugimi besedami, vprašanje storilnosti dela. Gre za smotno mehanizacijo in rekonstrukcijo povsod tam, kjer so agregati ekonomsko in fizično zastareli, za uvedbo modernih tehnoloških postopkov, za nove organizacijske ukrepe in prijeme, skratka za čimboljše izkoriščanje obstoječih kakor predvsem tudi novih kapacitet.

— Vzporedno s tem je druga naloga — vprašanje zaposlovanja. V

(Nadaljevanje na 4. strani)

Med razpravo na konferenci ZK

Iz razprave na seji obč. odbora SZDL Priporočila ObLO Jesenice

Občinski odbor SZDL je na razširjeni seji 19. maja 1961 razpravljal o nekaterih problemih urbanizma in komunalne dejavnosti v občini Jesenice ter sprejel naslednja priporočila:

1. Za mesto Jesenice in druge kraje v občini naj se dokončno izdelajo urbanistični načrti, ki bodo ekonomsko in estetsko upoštevali razvoj posameznih naselij. Zato bi bilo potrebno z javnim natečajem in široko razpravo poiskati najboljše rešitev ožje ureditve posameznih delov mesta in drugih naselij v občini.

2. Gradnja stanovanj, poslovnih stavb in drugih objektov naj bi bila v bodoče povezana z ureditvijo ožjega območja mesta zlasti v okolici železniške postaje in ob zvezni cesti do zdravstvenega doma. Z rušenjem posameznih dotrajanih stavb na navedenem območju bi lahko precej prispevali k estetski ureditvi mesta in razširitvi zvezne ceste z ustreznimi pločniki. Poleg tega bi bila gradnja v centru kljub rušenju nekaterih stavb cenejša zaradi že obstoječih komunalnih objektov, trgovskih ter drugih uslužnostnih obratov.

3. Bodoča gradnja v drugih krajih občine naj bi se koncentrirala na določena območja ob upoštevanju specifičnih pogojev posameznih naselij in iskanju najekonomičnejših rešitev za komunalne naprave na eno stanovanjsko enoto.

4. Skrajni čas je že, da se začne urejati okolica novozgrajenih stavb. Za rešitev tega vprašanja je potrebno s pomočjo krajevnih organizacij Socialistične zveze, njihovih sekcij in stanovanjskih skupnosti zainteresirati čim več članov Socialistične zveze, da bi pri ureditvi naselij sodelovali s prostovoljnim delom. Poleg ustreznih političnih akcij je potrebna pri urejanju posameznih naselij zlasti organizacijska in tehnična priprava del, ker sicer po dosedanjih slabih izkušnjah ni mogoče računati na uspeh.

5. Občinski ljudski odbor (pristojni organi naj o tem predhodno razpravljajo) naj poda poročilo o tem, kakšno vlogo dejansko ima Zavod za stanovanjsko izgradnjo pri gradnjah in navede vse primere zakasnelih gradenj in nepravilnih urbanističnih rešitev, ki jih je treba pripisati nepravilnemu poslovanju Zavoda. Z dosedanjim politiko urbanistične ureditve mesta in okolice novozgrajenih stavb ne moremo biti zadovoljni, zato naj bi poročilo obravnavali tudi zbori volivcev, krajevne organizacije Socialistične zveze in stanovanjske skupnosti.

6. Občinskemu ljudskemu odboru in pristojnim svetom ljudskega odbora priporočamo, da bi obravnavali tudi problematiko komunalne dejavnosti. Poiskati je zlasti možnost, katere komunalne dejavnosti se lahko v celoti in katere delno vzdržujejo z lastnimi viri dohodkov, ker bi se s tem lahko bistveno razbremenila proračunska sredstva. Z boljšo organizacijo dela bi bilo možno znižati tudi stroške za novogradnje in vzdrževanje komunalnih objektov, zato bi bila razprava o teh vprašanjih tudi ekonomsko utemeljena.

7. Med probleme, ki bi jih bilo treba v komunalnem podjetju organizacijsko in finančno nujno rešiti, spada zlasti vprašanje vodovoda, tržnice, ledarne, pogrebne službe in drugih komunalnih dejavnosti. Na pritisk javnega mnenja bo treba tudi nujno rešiti vprašanje centralnega pokopališča na Blejski Dobravi. Od višjih organov, ki so pristojni, da dajo soglasje za uporabo pokopališča, ni nobenih zaprek, zato je to vprašanje odvisno samo od rešitve v občinskem merilu.

8. Stanovanjske skupnosti in krajevni odbori so na terenu najbolj zainteresirani družbeni organi za reševanje urbanističnih in komunalnih vprašanj. Zato bo potrebno dati stanovanjskim skupnostim in krajevnim odborom v teh zadevah večjo pristojnost in zlasti vlogo družbeno nadzornega organa nad uporabo sredstev za novogradnje in vzdrževanje komunalnih naprav. S sodelovanjem prebivalcev bi bilo možno s pomočjo stanovanjskih skupnosti in krajevnih odborov tudi mnogo uspešneje in ceneje urejati številne komunalne probleme.

Občinski odbor Socialistične zveze si bo prizadeval sprejeta priporočila analizirati in s široko politično akcijo preko krajevnih odborov Socialistične zveze ter njihovih sekcij dati Občinskemu ljudskemu odboru pomoč za njihovo rešitev.

Pred nami so odgovorne naloge

(Nadaljevanje s 3. strani)
lanskem letu smo proti letu 1959 povečali proizvodnjo za 15 %; od tega odpade 9 % na povečano delovno silo in le 6 % na povečanje storilnosti. Nastaja določeni disproporc, ki je odraz sedanjega stanja in je naša naloga v bodoče, da ga obratno zamenjamo.

Leta 1960 smo na novo zaposlili približno 250.000 ljudi, kar predstavlja doslej rekordno število. Pri tem pa moramo upoštevati, da tudi pri nas ni delovna sila neizčrpana. Pri zaposlovanju moramo vedno voditi strogo računico o tem, koliko se nam s tem poveča proizvodnja oziroma realizacija ter koliko od tega odpade na osebne dohodke za stimulativno nagrajevanje novo zaposlene delovne sile. Doslej smo verjetno na to premalo mislili, vendar nas sedaj situacija vedno bolj navađa, da tudi o tem razmišljamo.

— Splošen problem so prekomerna investicijska vlaganja tako v gospodarski kakor tudi v negospodarski dejavnosti.

Družbeni plan federacije predvideva proti lanskemu letu povečanje novih investicij za 8 %. Prve mesece letošnjega leta pa beležimo povečanje celo za 30–40 %. Nastaja ponovno problem, ki se ponavlja iz leta v leto. Celotni gospodarski sistem postavlja popolnoma jasno, da se lahko investicijska dejavnost razvija le do meje, kjer smo finančno še sposobni. V kolikor gremo preko teh okvirjev, nujno nastopajo finančne težave in vse ostale negativne

posledice. Istočasno ko to ugotavljamo, se je večina gospodarskih organizacij znašla v težki situaciji z obratnimi sredstvi. Po eni strani prekomerna vlaganja sredstev v investicijsko dejavnost, po drugi strani pa izredno pomanjkanje sredstev za pravilno odvijanje tekočih proizvodnih nalog. Z drugimi besedami, del sredstev se bo moralo koristiti za obratna sredstva za reprodukcijo in s tem zagotoviti in povečati obseg obstoječe proizvodnje. Korističnejše razporeditev sredstev se bo moralo spremeniti nasproti sedanji praksi, kar nam tudi dokazuje novi gospodarski sistem, ki s formiranjem poslovnega sklada predvideva prelivanje sredstev.

H koncu v zvezi s tem še nekoliko o izredno perečem problemu, to je o vprašanju cen, kar je neposredno povezano z vsemi gospodarskimi dogodki. Nehajamo se v situaciji, ko je zelo težko govoriti vsaj o delni stabilizaciji cen, kar je neposredno vezano na nivo življenjskih stroškov. Gre predvsem za nivelizacijo cen v trgovini, gostinstvu in vseh ostalih uslužnostnih dejavnostih.

Naj navedem samo kot primer kako smo gospodarili na področju komune Jesenice v letu 1960, ko ugotavljamo, da se je pri teh dejavnostih povprečno povečala realizacija za 36 %, medtem ko so osebni dohodki porasli za 56 %. Lahko pridemo da zaključka, da na tak način ne bomo dosegli za-

(Nadaljevanje s 3. strani)
enot in samoupravnih oblik. V tej smeri so največ storili v Železarni in v gradbenih podjetjih. Razumljivo je, da se za nadaljnje delo v Železarni podrtuje prva naloga, da se organizirajo vse razpoložljive sile v podjetju za izvedbo sprememb v gospodarskem sistemu, za maksimalno izrabo sedanjih zmogljivosti, za rekonstrukcijo, kakor tudi za gradnjo novih zmogljivosti, ki jih določa perspektivni razvoj podjetja. Neobhodna zahteva se postavlja pred Zvezo komunistov in druge organizacije ter faktorje, da smeleje iščejo določeno orientoacijo v delu gospodarskih organizacij in prilagodijo oblike in metode dela nastalim pogojem in okoliščinam.

V poslednjem obdobju se je na teritorialnem področju naše komune močno uveljavila krajevna samouprava. Vedno več državljanov sodeluje v organih upravljanja in to je najboljše zagotovilo za nemoten razvoj socialistično družbenih odnosov in mehanizma socialistične demokracije. Hkrati pa se v tako dinamičnem družbenem razvoju in množični udeležbi državljanov v organih upravljanja postavlja v ospredje potreba za oblikovanje metod in stila dela organov družbenega upravljanja. Izkušnje kažejo, da so postali krajevni odbori močna opora občinski samoupravi pri urejanju zadev, ki zadevajo življenjske interese prebivalstva določenega kraja in naselja. Na področju naše komune sedaj obstaja pet krajevnih odborov, ki so imeli pri dosedanjem delu znatne težave glede nezadostnih materialnih sredstev pri urejanju vrste komunalnih vprašanj svojega okolja. Družbeni plan občinskega

ljudskega odbora za leto 1961 pa nudi krajevnim odborom široko podlago v materialni osnovi. Vse to omogoča, da bodo lahko že v letošnjem letu krajevni odbori Kranjska gora, Mojstrana in Zirovnica osnovali lastne sklade, s katerimi bodo samostojno razpolagali in sredstva uporabljali za lokalne potrebe. Tudi ostali krajevni odbori bodo imeli za namensko koriščenje več sredstev kot doslej. To pa krajevnim odborom narekuje novo nalogo, da kar najbolj koristno gospodarijo z družbenimi sredstvi, hkrati pa lahko iščejo tudi razne izvore družbenih sredstev od prebivalstva posameznega področja, s prostovoljnim delom, s prispevki in podobno. Pred člane ZK se postavljajo konkretne naloge, da v večji meri sodelujejo v krajevnih odborih in skrbijo za kontinuirani razvoj krajevne samouprave.

V sklopu sistema družbenega samoupravljanja zavzemajo stanovanjske skupnosti čedalje vidnejšo vlogo in mesto. V naši komuni doslej obstaja šest stanovanjskih skupnosti, le-te se še vedno bore z izredno težkim stanjem glede koriščenja prostorov za raznovrstne potrebe družbenega standarda. Pomanjkanje kadrov prav tako predstavlja resno oviro pri nadaljnjem razvoju stanovanjske skupnosti. Doslej nobena stanovanjska skupnost ni uspela v celoti realizirati svoj program, čeprav med njimi obstajajo kakovostne razlike. Po vsebini dela se skupnosti ukvarjajo predvsem z zaščito in varstvom otrok, socialnimi vprašanji, uslužnostnimi servisi, manj pa se ukvarjajo z gospodarsko komunalnimi problemi. Leto vprašanja pa morajo dobiti v delu stanovanjskih skupnosti svoje pravo

mesto. V nadaljnjem razvoju gospodarskega sistema in družbenega upravljanja imajo stanovanjske skupnosti življenjsko važno mesto glede urejevanja družbeno ekonomskih in političnih vprašanj posameznikov in skupnosti. Moralno odgovornost za kvalitetni razvoj oblike in metode dela skupnosti nosijo prav gotovo člani ZK in drugi člani naših družbeno političnih organizacij. Tudi v prihodnje bomo komuniste na določenem področju ocenjevali predvsem po tem, koliko je razvita socialistična demokracija in kolikšna so njihova prizadevanja za razvoj socialistično družbenih odnosov.

Poročilo kritično ocenjuje tudi delo organov upravljanja v šolstvu. Ugotavlja se, da je v šolskih odborih še močno čutiti zaprtost, nesproščenost in ozkost zlasti tistih članov, ki imajo otroke v šolah. V naši komuni je v vseh šolskih odborih 86 odbornikov ali 52,9 % članov šolskih odborov, ki imajo svoje otroke v obveznih ali nadaljevalni šoli. — Od vseh je 49 odbornikov ali 34 odstotkov takih, ki imajo svoje otroke v zavodu, v katerem so leti člani odbora. Prav gotovo to vpliva na posamezne odbornike, ki mnogokrat iz strahu pred zamero postajajo kompromisni in popustljivi, kar vpliva na to, da organi družbenega upravljanja v šolah dobijo bolj formalno obelježje upravljanja. Zato je neobhodna potreba, da se bolj kot doslej dosledno in točno uresničujemo načela reforme šolstva in šolske samouprave nasploh.

To so le nekatera vprašanja, ki so navedena v obsežnem poročilu občinskega komiteja ZK za letošnje redno konferenco Zveze komunistov.

Iz razprave tovariša Vladimirja Krivica

(Nadaljevanje s 3. strani)
niso pravočasno in v zadostni meri angažirane, zaradi težke situacije so bili potrebni nekateri ukrepi, da uvrstimo disciplino glede uresničevanja gospodarskih ukrepov in celotnega našega družbenega plana. Te težave občutimo sami, čutijo pa jih tudi tisti, ki s svojo nedisciplino in lokalističnim gledanjem povzročajo, da se določene naloge in

ukrepi ne uresničujejo zadovoljivo. Zato se potem uporabljajo neljubi ukrepi, ki jih je treba izvesti zaradi družbene in gospodarske nediscipline.

Govoril je tudi o družbenem standardu, ki mu moramo dati prioriteto. »Pred vami so ogromne naloge v zvezi z investicijami v podjetju Železarnice. Če se tega ne izvrši danes, se bo moralo izvršiti kasneje, morda v težjih pogojih. Vlagati moramo investicije v rekonstrukcijo, če hočemo iti z razvojem in če nočemo zaostati. To je neobhodna potreba. Hkrati pa je jasno, da je realni osebni dohodek tak, kakršne so razmere v komuni, kjer ljudje živijo. Vsled tega je neizbežno, da se morajo določena sredstva vlagati tudi v tej situaciji v družbeni standard, ker nasprotno, se bodo realni osebni dohodki zmanjševali. Nujen pogoj je zato kot je predhodno nekdo dejal, da se mora postaviti dejanska prioriteta družbenemu standardu na tej osnovi. Politične organizacije ne morejo in ne smejo mimo tega, da ne bi na osnovi analiz in prikazov postavili, da so te in te najvažnejše potrebe v tem letu ali v perspektivi. Pred državljane

je treba priti z umestnimi in konkretnimi predlogi, ker nasprotno tudi nekakšna demokracija diskusija; češ, sedaj naj pa ljudje sami rešujejo kaj je najbolj pametno, ni najbolj umestna. Ljudje se bodo čestokrat, če se pusti stihiji, odločili za stvar, ki je manj pomembna kot je druga, nato pa se lahko dokaj hitro pokaže, da je nekaj drugega bolj važno in potrebno, pa se zato kritizira ljudski odbor in upravičeno tudi komuniste. To predvsem zato, ker vsak ve, da so komunisti in ljudski odbor tisto, ki mora usmerjati, se boriti za določen smoter in ljudi mobilizirati za uresničevanje sprejetih nalog. Komunisti in ljudski odbor morajo vedeti, katere potrebe so neobhodno potrebne, katere so najvažnejše za letošnje leto in za prihodnje obdobje, ki jih moramo realizirati. Zato menim, da je potrebno vse probleme zelo resno vzeti in se boriti za pravilno realizacijo v sami praksi.

Med drugim je tovariš Vladimir Krivic govoril tudi o delovanju organov samoupravljanja v ekonomskih enotah, življenju, delu in problemih mlade generacije, ter nekaterih zunanje političnih vprašanjih.

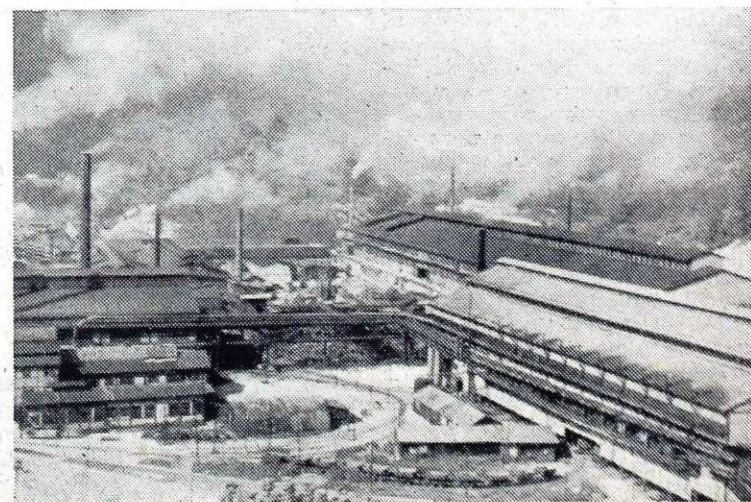
ZAHVALA

Ker sem bil ob svojem obhodu v pokoj deležen velike pozornosti s strani svojih sodelavcev — industrijskih zidarjev SM peči in članov mladinskega aktiva se vsem, posebno pa tov. Kosu, Miklju in Rekarju za pozornost in darilo, ki sem ga prejel, najlepše zahvaljujem.

Obenem želim vsem še mnogo delovnih uspehov pri njihovem bodočem delu!

Mato Matanovič

Motiv z Javornika

Rok Globočnik: Idejno izobraževanje komunistov

Ceprav je bilo ideološko delo komunistov v zadnjem letu v celoti vzeto intenzivnejše, pa individualni študij komunistov ni kdo ve kaj napredoval. Mnogo bolje so delovale raznovrstne oblike kolektivnega ideološkega dela, ki so ga organizirale in vodile osnovne organizacije in vodstva. Zlasti so se uveljavili seminarji kot oblika temeljite in pravočasne obdelave aktualnih političnih problemov, ki so jih dostikrat obravnavali teoretično in praktično hkrati. Tak način dela v osnovnih organizacijah je bil v obliki sestankov za predelavo aktualnih člankov, govorov, v obliki predavanj z diskusijo in vprašanji itd. Razvojni tempo je očito priganjal organizacije k hitremu obveščanju in informiranju, da bi se kar najhitreje usposobile za rešitev aktualnih problemov, s katerimi se komunisti srečujejo iz dneva v dan na raznih področjih našega življenja.

Kot sem že omenil, individualni študij v tem smislu ni znatneje napredoval. Poglejmo, kaj pravi anketa, ki jo je izvedel občinski komite ZKS o individualnem

izobraževanju. Rezultat ankete je bil, da je individualni študij dela slab. Individualno delajo le najbolj izobraženi člani. Anketa je zajela 1900 komunistov naše občine. Ker so vprašanja ankete zajela razne osnovne organizacije tako na terenih kot v podjetjih in komuniste raznih poklicev, starosti in šolske izobrazbe, je bila s tem v velikem obsegu uporabljena statistična metoda dokumentacije, vendar ne dovolj široko, da bi lahko popolnoma točno pokazala vse tendence tega problema v vsej organizaciji ZK v občini Jesenice. Zato imajo ti podatki popolno vrednost le tedaj, če jih dopolnimo z drugimi in z ocenami, ki so jih poslane posamezne osnovne organizacije. Če analiziramo rezultate ankete o branju marksistične literature in lepšlovja po poklicih, vidimo, kar je zlasti zanimivo, da najmanj bero delavci in gospodinjice. Najpogostejši odgovor je, da nimajo za to potrebnega časa. Delavci berejo sicer predvsem tekoče politično gradivo, sodobno teoretično literaturo; nameščenci in prosvetni delavci pa najbolj klasike in sodobno teoretično literaturo.

Odstotek komunistov, ki berejo literaturo in dnevno časopisje, je toliko večji, kolikor večja je njihova izobrazba. Glede na starost komunistov pa je položaj sledeč: čim starejši so komunisti, tem manj bero. Nič nimamo proti temu, da se prosti čas izkoristi za počitek, izlete in drugo zabavo, vendar moramo reči, da morajo komunisti izpolnjevati tudi svoje dolžnosti do organizacije in sebe s tem, da se duhovno bogatijo z naprednim čitvom. Obstajata le dve izjemi: komunisti, ki bero marksistično literaturo ter časopisje ter komunisti med 25. in 35. letom, ki bero revije. Ta odstotanja pa so tako majhna, da ne spreminjajo zaključka. Zanimivi so tudi naslednji podatki iz omenjenih ankete: eno najbolj branih del marksistične literature je Kardeljeva knjiga »Socializem in vojna«, priključujejo pa se ji »VII. kongres Zveze komunistov«, »Nürnberski proces« itd. Nad sto anketirancev je odgovorilo, da niso prebrali nobene knjige, ker

nimajo za to potrebnega časa. Žalostna je ugotovitev ankete, da je od 1900 komunistov naročenih na partijsko glasilo »Komunist« le 607 članov, poleg 200 izvodov, ki jih prejema tovarniški komite ZK.

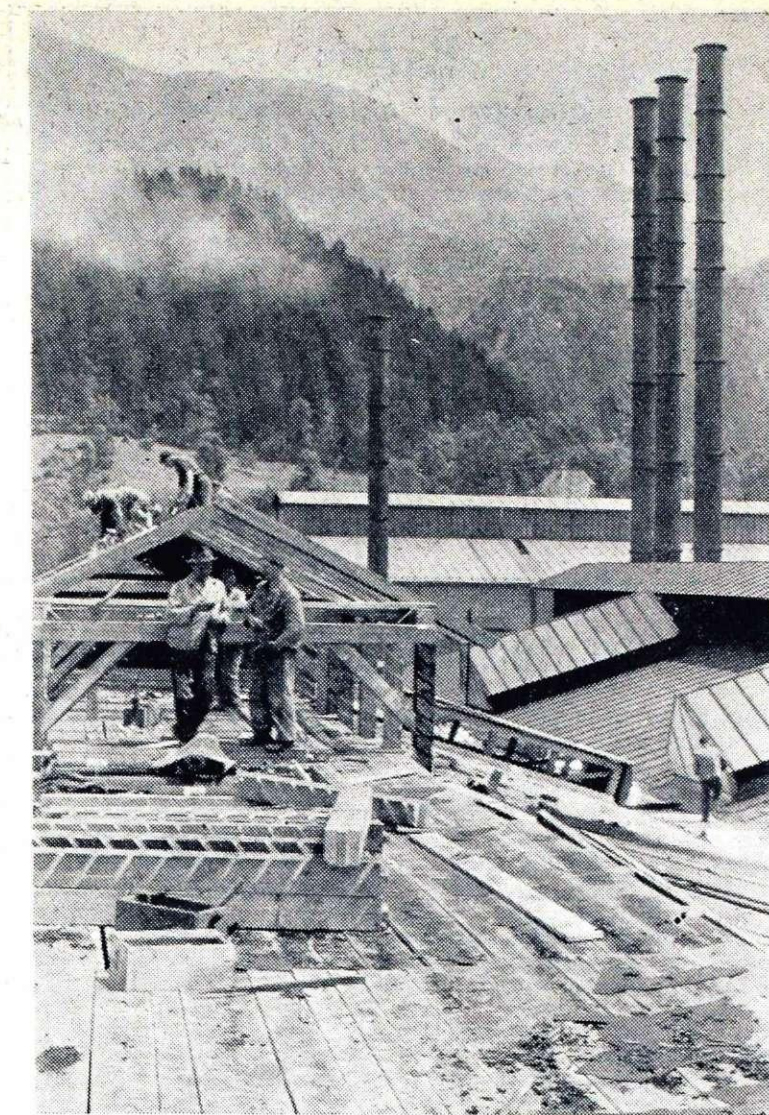
Mnenja sem, da nimajo prav tisti, ki so v anketi odgovorili, da za glasilo nimajo denarja niti časa za branje, saj je to partijsko glasilo za individualno izobraževanje in za praktične potrebe političnemu delu. Bil bi potrebno, da o tem razmislijo osnovne organizacije in sprejmejo primeren sklep za razširitev kroga naročnikov.

Ceprav jemljemo za prvi razlog nezadostno razvitemu individualnemu študiju komunistov nizko stonjo splošne izobrazbe, mislim, da je treba te podatke realno ocenjevati in da nas to dejstvo ne sme in ne more ovirati pri reševanju tega problema. Anketa je pokazala, da sorazmerno velik odstotek komunistov z nizko splošno izobrazbo vendarle bere, četudi samo dnevno časopisje, kar je za začetek dovolj. Anketa je tudi pokazala, da se vsi komunisti žele izobraževati, njihove potrebe v tem pogledu pa bodo čedalje večje, in da realno — čeprav morda preskromno — ocenjujejo svoje današnje ideološko in politično znanje ter razmišljajo, kako bi si ga razširili.

Vsekakor imajo velik vpliv na razvoj individualnega izobraževanja tudi seminarji, tečaji in ves sistem ideološke in politične vzgoje, ki jo razvijamo v organizacijah ZK. Individualni študij mora biti sistematičen, ker se bo le tako lahko vsebinsko razvijal v pravo smer.

(Nadaljevanje z 2. strani)

ci. S tem, ko se vodstvenemu kadru odvzema vloga upravljanja v obratu, ti kadri ne izgubljajo na svojem pomenu, ampak prav obratno, sprejemajo vso odgovornost za tehnično vodstvo obrata in strokovno pomoč samoupravnim organom oziroma proizvajalcem. Nimajo prav tisti vodilni ljudje, ki mislijo da bo s tem, ko ne bodo imeli o vsem in povsod zadnjjo besedo, v obratu vse narobe, prav tako ne tisti proizvajalci, ki mislijo, da lahko delajo brez strokovnega kadra. Oboji bodo morali čimprej najti skupno pot in v interesu EE tesno sodelovati ali pa se bodo znašli pod kolešjem časa. Če je uspeh EE odvisen od vsakega posameznika, potem bodo tudi napake posameznikov čutili vsi proizvajalci v EE. Skrb za varstvo pri delu postaja stvar vsega kolektiva in ne samo vodstvenega kadra in varnostne zaščitne službe. Če bodo nezgode pogoste, bodo tudi izpadi produkcije večji, to pa pomeni manjši dohodek EE. Zato bodo morali samoupravni organi obravnavati tudi zaščito pri delu in opozarjati na malomarno in pomanjkljivo uporabo zaščitnih sredstev. Delovni invalidi so skrb EE in kolektiva kot celote, zato je dolžnost vseh, da se nevarnosti pri

Naši tesarji so opravili zahtevno in pomembno delo s tem, da so prekrili streho nad lahko progo na Javorniku

30 ekonomskih enot v Železarni

delu čimbolj odstranijo. To pa pomeni, da mora biti ena osnovnih nalog samoupravnih organov v EE, da zagotovijo proizvajalcem varno delo.

Vprašanje je tudi, če je pravilno, da prekrške v obratu kaznuje obratovodja. Tisti, ki neopravičeno izostaja z dela, povzroča motnje v obratovanju. Njegovi sodelavci morajo namesto njega delati, ker če delo ne poteka organizirano, bo manj narejenega in s tem manj dohodka ne le za obratovodje, ampak za ves kolektiv EE. Če pa je tako, potem pa naj takega človeka kaznuje kolektiv, naj mu vsi povedo, da je s svojim neodgovornim dejanjem ovirala na poti k uspehu. Samoupravni organi EE morajo doseči, da se tak človek ne bo bal samo obratovodje, ampak predvsem kolektiva. Pri kaznovanju so se doslej dogajale pogosto zelo nerazumljive stvari. Če je bilo govora o nagradah, potem je bil delovodja neke skupine vedno višje nagrajen kot ostali, ker se je za nek uspeh pri delu smatralo, da je delovodja največ doprinesel, ko pa neko delo ni bilo dobro izvršeno, je bil vedno kaznovan le tisti, ki delo ni dobro opravil, kot da delovodja pri tem nima nobene odgovornosti. Prav je, da se za malomarno delo kaznuje, toda tudi pri kaznovanju naj bodo ista po-

ta kot pri nagrajevanju. Naslednje vprašanje, ki ga bodo morali obravnavati kolektivi EE, je napredovanje v obratu. Kolektiv najlaže oceni sposobnost svojega delavca in tudi odloča, kdo naj napreduje, kajti pri tem ne smemo upoštevati samo nekih »papirnatih« kvalifikacij in boljšega ali slabšega poznanstva z ljudmi, ki o tem odločajo, ampak dejansko sposobnost človeka, ki naj napreduje. To bi morali kolektivi obravnavati s stališča, da se zagotovi vsakemu proizvajalcu možnost napredovanja in pri tem tudi izpopolnjevanje in izobraževanje. Človek bo prizadeven samo tedaj, ko bo na svojem delovnem mestu zadovoljen in bo vedel, da je njegovo delo cenjeno.

Medtem, ko bomo nedelavnim in nediscipliniranim ljudem pokazali vrata, pa moramo predvsem drugače obravnavati invalide in onemogle ljudi. Če so taki ljudje desetletja žrtvovali svoje moči obratu, je obrat dolžan skrbeti zanje in jim pomagati. Če bomo mi brezobzirni do drugih, se nam lahko zgodi, da bodo nekoč drugi brezobzirni do nas.

To so samo nekatere vprašanja, ki jih bodo morali v prihodnje samoupravni organi EE reševati. Je pa še cela vrsta vprašanj iz delovnih odnosov, proizvodnje in življenja v ekonomski enoti, ki bodo delo samoupravnih organov EE.

Seveda bi te probleme kljub dobremu sodelovanju z vodstvenim kadrom obrata samoupravni organi sami težko reševali. Zato se bodo morali posluževati služb, ki so zato organizirane v železarni in od njih zahtevati strokovne nasvete in pomoč. Napačno bi bilo, če bi sedaj, ko prehajamo na 30 ekonomskih enot, hoteli vse službe organizirati v vsaki ekonomski enoti. Strokovne službe lahko delajo tudi v bodoče kot centralni organi v podjetju, toda ne kot organi z neomejeno oblastjo, ampak v sodelovanju s samoupravnimi organi v EE.

S tem, ko proizvajalci sprejemajo nove in večje pravice, prevzemajo tudi nove in večje dolžnosti. Samoupravljanje v podjetju ne postaja samo pravica, ampak tudi dolžnost vsakega proizvajalca.

Posnemajte mladinsko organizacijo

Mladinski aktiv LMS gradbenega oddelka se je poslovil od svojega dolgoletnega sodelavca — Matije Matanoviča, ki odhaja v pokoj.

To je prvič v našem kolektivu, da se je mladina samoiniciativno poslovila od upokojenca in dala vzgled vsem ostalim organizacijam. Upokojenec ni imel besed, da bi se nam zahvalil. Od presenečenja je strmel v nas, ko smo mu izročili darilo — spomin na mladinski aktiv.

Mišljenja smo, da bi moral imeti obrat poseben fond za smrtne in podobne primere. Če že novega delavca ne sprejmemo tako kot bi ga morali, ker mu le odkažemo delo in pokažemo delovodja, potem je njuno, da se od delavca, ki se je boril za proizvodnjo 30 do 40 let, malo lepše in dostojneje poslovimo.

O. K.

15. redno zasedanje CDS

Dne 20. in 22. maja je imel CDS posebno zasedanje. Razpravljal je o poročilu Uprave o reviziji našega programa rekonstrukcij železarne, o kadrovsko-socialni službi v podjetju, o nadaljnji decentralizaciji delavskega samo-

upravljanja in o principih bodočega nagrajevanja.

1. Potrjen je program rekonstrukcije

Gospodarska komisija CDS je pregledala rezultate revizije in predlagala CDS sledeče zvišanje:

	din
pri topilnicah	196.808.000
pri valjarnah	2.166.758.000
pri predelovalnih obratih	101.320.000
pri strojno energetskih obratih	1.149.234.000
pri upravi	15.120.000
Skupno povišanje znaša	3.629.240.000

Poveča se tudi vrednost investicijske opreme, nabavljene v inozemstvu, zaradi novih carin in nove vrednosti dinarja nasproti dolarju za 2.491.570 din.

Tako bo skupni investicijski znesek naše rekonstrukcije znašal 41.150.730.000 din. Za to potrebna obratovalna sredstva pa znašajo 4.505.000.000 din. S takšnim vlaganjem sredstev v investicije in obratovalna sredstva bomo do leta 1966 dosegli letno proizvodnjo 475.000 ton surovega jekla.

Da bi to dosegli, moramo do konca leta 1965 vložiti približno 30 milijard sredstev, kar predstavlja prvo fazo rekonstrukcije naše železarne.

2. Kadrovsko-socialna služba

Pri problematiki kadrovsko-socialne službe je CDS razpravljaval o principih kadrovanja, reorganizaciji kadrovskega sektorja in sprejel pravilnik o sprejemanju novih delavcev v železarno in

njihovem usmerjanju na delo. Več o tem bomo pisali v posebne članke.

(Nadaljevanje na 6. strani)

V prihodnjih 5 letih 2 milijardi za stanovanja

Vzporedno z rekonstrukcijskim načrtom Železarne Jesenice je bil izdelan tudi načrt stanovanjske izgradnje za obdobje prihodnjih desetih let. Se posebej je zanimiv načrt stanovanjske izgradnje v letih 1961 do 1965, iz katerega je razvidno, da bomo zgradili nad 800 stanovanj in 130 garsonjer.

Stanovanjske objekte bomo gradili v glavnem na Plavžu, na Javorniku in stolpič v središču mesta. Živahna gradbena dejavnost je v ospredju v letošnjem in prihodnjem letu, saj gradbeni delavci gradijo kar šest velikih stanovanjskih blokov na Plavžu, v vsakem od teh pa bo po 45 stanovanj. V gradnji so tudi dvanajststorišnji na Javorniku, medtem ko bodo v prihodnjem letu začeli graditi dva

stanovanjska bloka — dvanajststoriško nad progo.

Kako veliko pozornost posveča naše podjetje izgradnji stanovanj, je razvidno že iz tega, da smo v te namene predvideli 2.148.000.000 dinarjev. S temi sredstvi bomo

v letu 1961 za	85 stanovanj in
v letu 1962 za	324 stanovanj in
v letu 1963 za	94 stanovanj
v letu 1964 za	100 stanovanj
v letu 1965 za	200 stanovanj

Skupaj 803 stanovanj in 130 garsonjer 2.148.000.000 din

V naslednjih letih od leta 1966 do 1970 pa je v načrtu družbenega standarda, ki ga je napravilo naše podjetje, predvidena izgradnja okoli 120 do 130 stanovanj na leto. Ne bo odveč ugotovitev, da

lahko finansirali tudi 100 nadaljnjih stanovanj, ki jih bodo gradili člani našega kolektiva v okviru zadružne gradnje.

Za izgradnjo stanovanj bomo potrebovali denarna sredstva, in sicer po naslednjem razporedu:

58 garsonjer	547.000.000 din
72 garsonjer	515.000.000 din
	380.000.000 din
	380.000.000 din
	326.000.000 din

Razpis

za sprejem učencev v I. letnik Industrijske šole

Kandidati, zdravi in stari od 14 do 16 let, naj najkasneje do 30. junija 1961 vložijo na tajništvo Železarske industrijske šole Jesenice prošnjo za sprejem z naslednjimi prilogami:

1. kratek življenjepis z navedbo zaželenega poklica;
2. šolsko spričevalo o dovršeni osemletki;
3. zdravniško spričevalo o zdravstvenem stanju.

Pravico do vpisa imajo samo kandidati, ki so uspešno dovršili osemletko.

Kandidati bodo pisмено pozvani na psihotehnični izpit v prvi polovici meseca julija in na podlagi tega jih bo komisija za sprejem učencev uvrstila v posamezne metalurške in kovinarske poklice metalurške stroke.

Podrobnejše informacije se lahko dobe v tajništvu Industrijske šole osebno, pisмено ali telefonično na internih telefonskih številkah 610, 611 in 205 Železarné Jesenice.

Železarski izobraževalni center
Železarné Jesenice

Sindikalna organizacija v novih pogojih dela

Sindikalna organizacija skupno z ostalimi političnimi organizacijami stoji pred odgovorno nalogo, ki bo zahtevala smelega političnega dela in istočasno dobro premišljene akcije v smeri nadaljnega razvoja materialnih in pa družbenih odnosov.

Novi gospodarski ukrepi določajo spremembo delitve dohodka med družbo in podjetjem z namenom, sprostiti pobudo proizvajalcev oziroma dajejo možnost, da si kolektivni odvisno od svojega prizadevanja delijo dohodek. S tem se pred proizvajalce postavljajo nove pravice in z njimi nove dolžnosti. Ko odstranjujemo administrativno poseganje na področje formiranja dohodka v podjetju in prenašamo to skrb na proizvajalce je nujno, da sleherni proizvajalec spozna svoj položaj, postane sposoben za oblikovanje in sprejemanje čedalje sodobnejših rešitev pri formiranju materialnih odnosov v ožjem in družbenih odnosov v širšem smislu. Če bi nove gospodarske ukrepe obravnavali samo kot nove odnose pri delitvi sedanjega dohodka podjetja ne pa kot pogoja za nadaljnje spodbude k večanju dohodka in produktivnosti, bi bila ta obravnava enostranska in bi ti ukrepi ne dosegli glavnega namena. Zato ti ukrepi ne smejo ostati zgolj potencialna možnost, ampak spodbuda za aktiviziranje notranjih sil podjetja. Pri tem ima sindikalna organizacija kot idejno politični činitelj v podjetju pomembno nalogo ugotavljanja in odstranjevanja vzrokov za motnje na področju materialnih odnosov in oblikovati družbeno zavest proizvajalca.

S tem pa skrb za človeka, ki je ena osnovnih nalog sindikalne organizacije, bistveno menja svoj pomen. Če govorimo, da proizvajalec za svoje delo ni plačan po nekih administrativnih določilih, ampak si proizvajalci sami delijo tisto, kar je plod njihovega

dela, potem je skrb sindikalne organizacije za človeka v tem, da svojim članom pomaga oblikovati take materialne odnose, ki bodo osvobajali človeka meznega dela in mu dajali možnost svobodnega življenja odvisno od njegovega prizadevanja. Sleherni naš človek mora postati svoboden oblikovalec svojega družbenega položaja. To pomeni, da sindikalna organizacija ni več posrednik med družbo in proizvajalcem, ampak predvsem oblikovalec novih materialnih in družbenih odnosov, ki dajejo možnost, da proizvajalec sam skrbi za boljše življenjske pogoje.

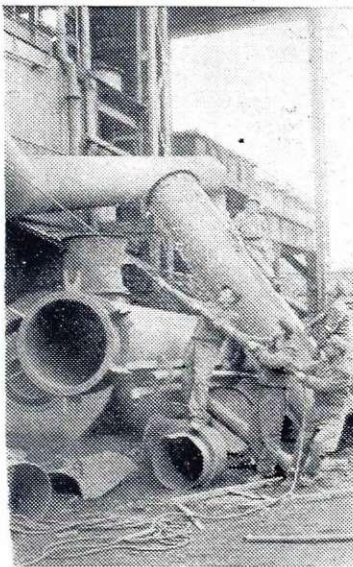
Če hočemo to doseči, je ena osnovnih nalog sindikalne organizacije, da dobijo samoupravni organi tako obliko, da bo sleherni proizvajalec lahko postal tudi upravljavec. Zato ne zadostuje, če prenašamo pravice samoupravljanja od enega predstavnškega organa na drugega, ampak moramo doseči, da bo upravljanje poleg pravice postala tudi dolžnost proizvajalca. Samoupravni organi morajo prevzeti odgovornost za dejansko delitev po delu, postati morajo tribuna množične zainteresiranosti na temeljih materialne in moralne stimulacije vseh proizvajalcev.

Decentralizacija samoupravljanja ne sme biti samo prenašanje pravic navzdol — ampak ima globlji pomen, ki ga bo dosegla le, če jo bodo proizvajalci sprejeli kot pogoj za svoje družbeno uveljavljanje in krepitev svojih materialnih pogojev.

Za to ne zadostuje enkratna politična akcija, ampak bo morala sindikalna organizacija tudi v bodoče in nenehno skrbeti za to, da se bo razvoj materialnih in družbenih odnosov vse bolj poglobljal v cilju osvoboditve človeka starih pojmovanj, ki postajajo vedno bolj resna ovira nadaljnega razvoja naše skupnosti.

Medtem ko je bil do sedaj izvršni odbor naše sindikalne organizacije glavni pobudnik novih oblik družbenih in proizvodnih odnosov, bodo morale v bodoče to nalogo prevzeti predvsem sindikalne organizacije v obratih in postati glavna gonilna sila nadaljnega razvoja, ki mora delovati v interesu boljšega življenjskega standarda in zagotavljati vse večjo družbeno vrednost vsakega posameznika. Sindikalni odbori morajo skrbeti, da bo strokovni kader v obratih sodeloval s proizvajalci in jim svoje znanje posredoval z nasveti in tolačenji, ker je tudi od tega mnogo odvisen tempo nadaljnega razvoja. Sedanja materialna in družbeni odnosi še vedno povzročajo določena protislovja, ki jih lahko odstranjujemo samo z nadaljnjim poglobljanjem socialističnih odnosov. Oblikovanje zavesti proizvajalcev pa je odvisno od ideološko politične aktivnosti družbenih organizacij.

Kaže, da so le začeli s pripravi za gradnjo razprševalnih naprav na pržnih pečeh. V ta namen so že odstranili dosedanje naprave

(Nadaljevanje s 5. strani)

3. DECENTRALIZACIJA DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA IN NAGRAJEVANJA PO UCINKU

CDS je potrdil predlog sindikalne organizacije železarné, da se v železarni ustanovi 30 ekonomskih enot. V zvezi s tem je CDS zadolžil odgovorne službe, da čimprej pripravijo material, da se ta sklep lahko izvede in sprejel še sledeče sklepe:

1. CDS je na predlog komisije za nagrajevanje in predlog UO sprejel sklep, da se za formiranje osebnega dohodka vzame lanskeletni kriterij, delitev osebnega

dohodka pa se izvrši na osnovi obračunskih postavk po analitični oceni z uporabo popravljenih norm, premij, pridnostnega dodatka in razlike po enoti izdelka.

2. Povečana sredstva čistega dohodka, ki ga je razdelil DS na svoji seji, se uporablja v letu 1961 za povečanje nagrajevanja po enoti izdelka, kjer se upošteva kvaliteta.

3. Bodočim organizacijskim enotam se za izvršitev letošnjih planskih nalog predvidi toliko sredstev, kolikor so jih dosegle v letu 1960, povečanih za razpoložljivo razliko, ki jo dajejo instrumenti delitve v letu 1961. Izračun mase se izvede na ta način, da se ugotovi vsota osebnih dohodkov brez variabilnega dela (norm, premij), nato pa vsaki enoti doda sorazmerno tolikšen del osebnih dohodkov, kolikor ga je dosegla vsa železarna, plus razpoložljivi del letošnjega povečanja. Tako ugotovljena sredstva predstavljajo planirani osebni dohodek za leto 1961 in osnovo za sestavo cenikov.

4. Mesečni razpoložljivi osebni dohodek se formira na podlagi pravilnika o nagrajevanju po enoti izdelka, ki za vsako organizacijsko enoto predvideva način formiranja in vsebuje cenike.

5. Bodoča organizacijska enota ima pravico, da samostojno izbere način delitve doseženih sredstev za osebne dohodke s tem, da se obvezno pridržuje sledečih smernic:

— vsota sredstev za kritje obračunskih postavk, norm in premij ne sme presegati v sorazmerju vsote lanskeletnih sredstev, porabljenih v isti namen.

— v kolikor se za ureditev obračunskih postavk uporabi razmerje analitične ocene, je le-ta enotna za vse podjetje. Korektura obračunskih postavk se dovoli samo preko korekture analitične ocene, izvaja se pa na isti način kot sama analitična ocena.

— pravilnik enote o razdelitvi osebnih dohodkov velja od prvega naslednjega meseca, ko ga sprejme organ upravljanja samostojne enote.

6. Da se omogoči izvedba sklepov, katere predlaga komisija za nagrajevanje, se zadolžijo tehnične službe, da do 15. 6. 1961 pripravijo sledeče:

— plansko - ekonomski oddelek,

biro za organizacijo pripravi predlog bodoče organizacijske oblike enot in vskladi z gospodarsko-računskim sektorjem pravilno kontiranje.

— gospodarsko - računski sektor preko osebja računovodstva pripravi razdelitev razpoložljive mase osebnih dohodkov v smislu sklepa pod št. 12 in sestavo cenikov po bodočih organizacijskih enotah.

— kadrovski sektor, oddelek za nagrajevanje, pripravi predlog pravilnika o delitvi osebnih dohodkov s tekstualnim delom ter tabelo delovnih mest z določitvijo obračunskih postavk po analitični oceni.

— oddelek za norme izvede korekturo norm.

— poleg tega so strokovne službe dolžne nuditi pomoč organizacijskim enotam pri uveljavljanju lastnih meril za razdeljevanje osebnih dohodkov.

7. Nadalje je CDS na predlog komisije za nagrajevanje sprejel naslednje sklepe v zvezi z nagrajevanjem delovodij:

— delovodje se obračunavajo v povprečju tiste normirane skupine, ki jo vodijo. Po tem načelu se določi za posamezne delovodje, na kateri povprečni faktor je vezan mesečni obračun in to sporazumno med obratovodstvom in oddelkom za norme.

— povprečnemu faktorju norme, ki je obračunan za posamezno delovodje, se prišteje 5 %, če v obračunskem mesecu ni bilo na njegovi dnini nobene nesreče. Če se na dnini zgodi smrtna nesreča, se delovodji zmanjša obračunski faktor za 10 %. Za vsako težko nesrečo, pri kateri se lahko takoj ugotovi kot posledica invalidnost, se odbije 6 %. Za vsako drugo nesrečo, ki ima za posledico vsaj 8 ur izpada dela, se odbije 2 %.

— če je na dnini navzoč poleg dninskega tudi glavni delovodja, sta v enaki meri odgovorna oba, to je vsaka nesreča enako obremenjuje dninskega in glavnega delovodjo.

— podatke o številu nesreč z navedbo delovodja, ki je za dnino odgovoren, daje vsakomesečno oddelek za zdravstveno in socialno zaščito do 20. v mesecu za pretekli mesec. Oddelek za obračun osebnih dohodkov upošteva vpliv nezgod pri naslednjem obračunu.

Nagrada za rekordno proizvodnjo

Kolektiv martinarne je v marcu dosegel do sedaj največjo proizvodnjo, in sicer 28.783 ton. Na predlog ODS EE topilnic je UO zato nagradil kolektiv martinarne z enkratno kolektivno nagrado 50.000 din iz svojega sklada.

Nagrado prejme sindikalni odbor martinarne.

Vsebinske spremembe gospodarskih predpisov

(Nadaljevanje s 1. strani)
starel odnos plač proti dobičku. Sele z gospodarskimi predpisi pred štirimi leti so bile odstranjene ovire za sprostitev osebnih udeležbe direktnega proizvajalca pri doseženem dohodku, ki je izviral od njegovega prizadevanja in pa uspeha pri delu. Tu je nov mejnik, ki nam kaže velik napredek v družbeno ekonomskih odnosih. S tem ukrepom je bil za vedno pokopan pri mas »mezdni odnos« delavca do podjetja in skupnosti. Od tega mejnika dalje ni več pojma mezd, ker so delavčevi dohodki odvisni le od njegove udeležbe pri količini in vrednosti ustvarjene proizvodnje. Plače kot pojem in mera, ki so jo predpisovali predpisi, so za vedno izginile. Istočasno smo likvidirali tudi pojem »dobiček«, ki je vladal še vedno zaradi tega, ker smo prejimali naše plače na osnovi tarifnih pravilnikov in bili v stalnem pričakovanju »namečka« na tarifne postavke, ki smo ga črpali iz dobička. Namesto dobička smo dosegli zopet nov družbeno ekonomski

skladni odnos: »Čisti dohodek podjetja«. Ta nova pravica organov delavskega samoupravljanja prepušča prosto odločanje direktno proizvajalcu preko svojega centralnega delavskega sveta o tem, kakšna bo njegova udeležba pri ustvarjenem dohodku oziroma, koliko bo od čistega dohodka podjetja določil za osebne dohodke in koliko za sklade podjetja. — Razumljivo je, da mora imeti vsako podjetje tudi svoje sklade, če hoče še naprej nemoteno delati, dvigati družbeno raven svojega kolektiva in skrbeti za napredek proizvodnje, zamenjavo zastarelih proizvodnih naprav in nabavo modernejših strojev.

Dejstvo, da smo petletni načrt izpolnili v štirih letih in da smo z dvigom gospodarske izobrazbe delavcev dosegli napredek pomeni, da je tako dana nova možnost in osnova za nadaljnji razvoj sistema, ki smo ga utrdili pred 11 leti, ko smo uzakonili delavsko samoupravljanje. — Zato je mnogo bolj pravilno, če govorimo o doseženi razvojni stopnji našega go-

spodarstva in o nadaljevanju razvoja družbeno ekonomskih odnosov kakor pa, da govorimo o »novih gospodarskih predpisih«. Gospodarski razvoj v naši državi je prišel do stopnje, ko družba ponovno sprošča dober del svoje udeležbe pri doseženem dohodku gospodarskih organizacij. K temu razvoju je brez dvoma doprinesel velik uspeh v gospodarjenju v zadnjem času zaradi spremembe meril za udeležbo osebnih dohodkov na osnovi obračuna po enoti izdelka. Prehod na nagrajevanje po enoti izdelka, tako na osnovi dosežene količine in vrednosti proizvodnje kot stroškov za proizvodnjo posamezne enote, pomeni za naše gospodarstvo novo obdobje. Ta prehod pomeni, da se je upravljanje gospodarskih organizacij poglobilo oziroma podaljšalo na posamezne enote, ki neposredno ustvarjajo proizvodnjo. Razumljivo je, da mora imeti največjo pravico pri udeležbi dohodka, ki sta ga ustvarila povečana proizvodnost dotični, ki je za to največ doprinesel, to je direktni

proizvajalec. Torej je do sedaj samo centralno vodenje gospodarske organizacije po delavskih svetih prišlo naenkrat do novega mejnika. Vodenje in upravljanje podjetja se mora prilagoditi novemu gospodarskemu položaju ali še bolje, utripu družbeno ekonomskega odnosa v okviru posamezne gospodarske organizacije.

Poleg naštetih pojavov vodenja našega gospodarstva smo v tekočem letu v naši državi določili in postavili novo obračunsko osnovo odnosu dinar : dolar. S tem hočemo naše prodajne cene prilagoditi svetovnemu tržišču. V ta namen sprejeti gospodarski predpisi uvajajo nove ukrepe kot sta vpeljava carine in ukinitve raznih količinskih in premij, ki so do sedaj večkrat neupravičeno občutno podpirali z visokimi zneski skupnih državnih sredstev tako uvoznike kakor izvoznike. Spremembe gospodarskih predpisov teh podpor ne poznajo več. Sicer je za letos dano še na prosto voljo podjetjem — katerih instrumentov naj se poslužujejo, vendar če se letos ne bodo sprijaznili z dejstvi spremenenih gospodarskih predpisov — bodo pač na težave naleteli v naslednjem letu. Toda prilagoditev

naših prodajnih cen svetovnim cenam ne more mimo dejstva, da se morajo tudi v okviru našega gospodarstva spremeniti marsikateri cene, kljub temu, da smo pristali na žrtve in spremenili odnos dinarja proti dolarju. Naše jugoslovanske cene bo treba marsikje spremeniti in to ne samo s povišanjem, ampak marsikje tudi z znižanjem. To se pravi: družbeno ekonomske odnose moramo prilagoditi doseženemu gospodarskemu razvoju, ki ga urejajo spremenjeni predpisi. To je jedro vseh sprememb. Družba je za spremembo gospodarskih predpisov svoje že storila. Sedaj je dolžnost ekonomskih enot v okviru gospodarskih organizacij, da k spremenjenim gospodarskim predpisom prispevajo svoj delež. — Oglejmo si spremembe v gospodarskih predpisih in kaj le-te pomenijo konkretno za nas.

1. Sprememba ključa za delitev doseženega dohodka gospodarske organizacije med družbo in kolektivom, ki je bil do sedaj postavljen na osnovi presežka dela in je dopuščal boljšo udeležbo tistemu kolektivu, ki je imel več zaposlenih. Ta ključ, ki je slonel na minimalnih osebnih dohodkih,

V žebljarni gre še vedno vse po starem. Kje je tehnika?

Zakaj spremembe v gospodarski politiki

V letošnjem letu so zvezni organi izdelali in uzakonili vrsto važnih ukrepov, ki pomenijo nove instrumente v našem gospodarstvu. Nastale so velike spremembe na področju delitve dohodka, kreditnega in deviznega sistema, zunanje trgovine, pri carinah itd. Vse te spremembe pomenijo organsko celoto, in ena sprememba brez druge ne bi imela pravega učinka v našem gospodarstvu.

Novi instrumenti imajo pri reguliranju našega gospodarstva —

osnovni cilj, še bolj vzpodbuditi neposredne proizvajalce k učinkovitejšemu in vsestransko boljšemu gospodarjenju tako, da se bodo predčasno izvršile naloge petletnega načrta.

Naši delovni ljudje so z novimi gospodarskimi instrumenti pretežno že seznanjeni. V letošnjem letu skoraj ni bilo letne konference ZKJ, SZDL ali sindikata, da ne bi na njej obravnavali tudi nove gospodarske ukrepe. Vendar je čutili, da naši delovni kolektivi le niso še povsod popolnoma in v bistvu došli novih ukrepov tako, kot so oni po svojem namenu in vlogi postavljeni. O tem je nedavno govoril tudi Vlado Krivic na letni konferenci ZKJ za občino Jesenice. Zaradi tega je le potrebno seznaniti kolektiv o bistvu teh novih ukrepov in to s širšega aspekta. Začnimo najprej kar na področju naše potrošnje, ki je vsekakor važen element vsakega gospodarstva.

Kateri faktorji so vplivali pri nas na obseg in strukturo osebne in splošne potrošnje v povojnem obdobju? Kaj je bilo značilno za to potrošnjo posebno do leta 1957? Dosedanji razvoj osebne in splošne potrošnje je rezultat razmer, v katerih se je naše gospodarstvo razvijalo v povojni dobi. Na te razmere pa je vplivalo predvsem:

- podedovana gospodarska zaostalost,
- obseg in smer investicij, ki so bile usmerjene v bazično industrijo,
- zaostajanje kmetijstva v splošnem gospodarskem razvoju,
- prelivanje akumulacije v industrijo,
- trošenje precejšnjih sredstev za narodno obrambo in vzdrževanje državnega administrativnega aparata,
- posebne težave v plačilni bilanci kot rezultat uvoza prehrane in reprodukcijskih sredstev.

Zaradi teh navedenih razlogov je bila naša osebna in splošna potrošnja na zelo nizki in skromni ravni, kar smo občutili na svoji lastni koži, predvsem v prvih povojnih letih.

Razumljivo je, da se na področju osebne in splošne potroš-

nje v sedanjem petletnem planu postavljajo nove zahtevne naloge. Gre predvsem za to, da zagotovimo stabilno tendenco v razvoju osebne potrošnje, perspektivo in gotovost, da odpravimo neskladnost v strukturi osebne potrošnje, zaradi izboljšanja življenjskega standarda, da se potrošnja usmeri na bolj trajnejše industrijske izdelke (tekstil, gospodinjstvi stroji, motorna vozila) itd. Skratka, obstaja še polno drugih razlogov za povečanje in preusmeritev potrošnje. S tem v zvezi pa tudi nove naloge na področju gospodarstva, proizvodnje, delitve in reprodukcije.

V zvezi z osebno in splošno potrošnjo, kakor tudi glede proizvodnje, se postavlja istočasno vprašanje uvoza surovin, reprodukcijskega materiala in ostalega blaga. Uvoz teh dobrin je tesno povezan z izvozom naših izdelkov za uravnovesje zunanje trgovinske plačilne bilance. Znano je, da niti ena država na svetu ne more vseh uporabnih dobrin sama proizvesti niti ne poseduje vse tiste surovine, kar ljudstvo neke države potrebuje za svoj obstoj. Celotno najbolj industrijsko razvite države na svetu kot na primer ZDA, morajo uvažati surovine in ostale izdelke, ki jih same nimajo. Zato so vse države na svetu vključene preko zunanje frige v en sam svetovni trg. Vključene so v svetovno delitev dela, izmenjava dobrin in neusmiljeno v svetovno gospodarstvo. Na tem svetovnem trgu se vrši svetovna prevlada **zakona vrednosti**, ki deluje tako, da industrijsko visoko razvitem državam prinaša velike monopolne dobičke na račun slaborazvitih držav.

To pomeni, da zakon vrednosti jemlje presežno vrednost — profit tistim nacionalnim ekonomijam — ki so slabo gospodarsko razvite in jo daje tistim, ki so dobro razvite (ZDA, Zahodna Nemčija itd.). Splošno je znano, da so ZDA obogatele na račun skoraj vsega ostalega sveta. Trud in znoj delovnih ljudi se je v manj razvitih državah zaradi njihove nizke storilnosti dela pretakal preko svetovnega trga v te najbolj razvite in- (Nadaljevanje na 8. strani)

Razgovor v martinarni

V zvezi z razširitvijo samoupravljanja na posamezne obrate in delitvijo osebnih dohodkov je imel naš sodelavec s predsednikom sindikalne podružnice martinarne, tov. Jankom Baumanom, naslednji razgovor:

»Kaj menite o nameravani razširitvi delavskega samoupravljanja na obrate?«

»Menim, da se bo s prehodom na samoupravljanje po obratih doseglo to, da bodo lahko delavci sami odločali o svojem delu. To bo imelo nujno za posledico, da bodo še bolj vestno opravljali svoje delo, ker se bodo zavedali, da so sami upravljalci in bodo sami odločali o vseh problemih, ki se bodo v obratu pojavili. Dosedanji ODS so sicer odigrali določeno vlogo pri poglobitvi samoupravljanja, vendar ker je bil to le predstaviški način, pogosto ni bilo mogoče, da bi 25 članov ODS odločilo vedno tisto, kar je želela večina članov kolektiva. — Brez dvoma pa bodo obratni kolektivi pokazali v bodoče več zanimanja za delo in probleme obrata kot do sedaj.«

»Ali mislite, da je pravilna razdelitev posameznih obratov na ekonomske enote?«

»Mislim, da je to edino pravilna rešitev, ker bo s tem odpadla vsaka kritika, ki se sedaj, ko je bilo več obratov združenih v ekonomski enoti, pojavlja zaradi tega, ker vsi obrati niso imeli vedno enake uspehe. S tem je prišlo do situacij, da so obrati z boljšimi uspehi omogočali drugim obratom v isti ekonomski enoti, ki so delali slabše, da so kljub temu dosegli večje osebne dohodke. Po tem načinu bo prejemal kolektiv vsakega obrata toliko, kolikor bo tudi dejansko ustvaril.«

»Kakšno je vaše mnenje o predvidenem načinu nagrajevanja?«

»Fond osebnih dohodkov se mora prenesti na obrate, kjer bodo lahko neposredni proizvajalci sami določali in odločali o cimbolj pravični razdelitvi po nače-

lu — vsakomur po njegovem delu. Ker imamo v obratu martinarne enotni akord za celoten kolektiv, ki je odvisen od teže proizvedenega dobrega jekla ter porabljenih ur, smatram, da bi bilo bolje, če bi se gibljivi del osebnega dohodka izplačeval samo po enoti izdelka. To bi na eni strani precej poenostavilo izračun osebnih dohodkov, po drugi strani pa bi delavci lažje kontrolirali svoje osebne dohodke. Tako bi prejeli delavci na primer namesto 40% akorda in 20% po enoti izdelka skupno 60% po enoti izdelka.«

»Ali imate kakšno pripombo še v zvezi z letošnjo plansko nalogo martinarne?«

»Vse kaže, da je letošnji proizvodni načrt precej visoko postavljen, vendar je tudi jasno, da to narekuje pomanjkanje vložka v valjarnah. Obratovanje preteklih petih mesecev kaže, da se kolektiv na vse načine trudi, da bi kljub velikim težavam svojo plansko nalogo izpolnil. Vendar je po-

leg prižadevanja samega kolektiva tudi nujno, da se pravočasno zagotovijo vse potrebne surovine in normalen potek obratovanja predvsem v livni jami, za kar je osnovni pogoj brezhibno poslovanje prometne in transportne službe.«

RAD BI PREJEL TEHNIČNO PRILOGO ŽELEZARJA

Že dalj časa imam željo, da bi stalno prejemal Tehnično prilogo Železarja, to je strokovno revijo, ki jo izdaja Društvo inženirjev in tehnikov za naše strokovne delavce na vodilnih mestih v operativni pa vse do dninskih vodij. Ugotavljam, da v nekaterih primerih bralci Tehnične priloge ne uporabljajo za kar je namenjena, temveč leži revija zaprta v predalih pisalnih miz, seveda neizkoriščena. Mnenja sem, da je po drugi strani v železnarni še precej članov kolektiva, ki menijo, tako kakor jaz, da bi to revijo lahko koristno uporabljali in si s tem širili svoje obzorje. Kljub temu, da nismo vsi v operativni in ne moremo pokazati znanja na delovnih mestih, pa vseeno potrebujemo širše znanje in bi se radi strokovno izpopolnjevali.

Ni lepo, da nekateri člani naše kolektiva to revijo zanemarjajo in je ne uporabljajo. Verjetno mislijo, da imajo že dovolj znanja za opravljanje svojega poklica, ali pa ne želijo, da bi se strokovno izpopolnjevali. Predlagam, da uredništvo prizadetim članom ukine dostavljanje Tehnične priloge, saj nima smisla, da revija leži neizkoriščena in ne služi svojemu namenu.

Ob zaključku svojega sestavka upam, da boste ugodili moji prošnji in mi začeli pošiljati Tehnično prilogo Železarja. Če ima uredništvo na zalogi tudi številke, ki so izšle v letu 1959 in 1960, prosim, da mi jih dostavite, ker bi rad imel celoten pregled snovi, ki je bila doslej obravnavana.

Franc Jelenc

Janko Bauman

je z istimi vred že pokopan. V spremenjenih gospodarskih predpisih družba nastopa pri dohodku, ki ga ustvarjajo gospodarske organizacije načelno samo še s 15 odstotki udeležbe in še to le prehodno. Res je, da je letos v gospodarstvih predpisih predviden tudi še »prispevek na izredne dohodke podjetja«. Ta prispevek, ki je zasnovan na temelju »vloženi sredstev« za doseženo proizvodnjo oziroma profitne stopnje, katero posamezno podjetje dosega, tudi ni stalen, še prav zaradi tega, ker ni preveč utemeljen in pravičen. Isto velja tudi za novi 0,5% davek na promet izdelkov. Družba je prenesla stanovanjski sklad v okvir osebni dohodkov ter istočasno delno zvišala socialno zavarovanje in proračunski prispevek od osebnih dohodkov. Poskrbela je, da iz osebnih dohodkov prispevamo tudi za vzgojo kadrov izven kolektiva. — Kljub vsemu temu je družba s spremembo ekonomskih odnosov prepustila delovnim kolektivom veliko več sredstev kakor so to dopuščali prejšnji gospodarski predpisi. Sredstva, ki nam jih sedaj družbeno ekonomski odnosi stavljajo na razpolago, moramo pr-

venstveno porabiti za razlike, ki so nastale v cenah zaradi spremenjenih gospodarskih predpisov. Nikakor pa ne za razliko v ceni, ki nastaja zaradi iskanja večjega dobička posameznih gospodarskih organizacij ali trgovske mreže. — Spremenjeni gospodarski predpisi dopuščajo povišanje cene rudi, staremu železu, delno premogu, kupljenemu surovemu železu in jeklu, nastali tečajni razliki in povišani tovarnini. Vsi ti opravičljivi dvigi cen oziroma stroškov pomenijo za nas podražitev naše proizvodnje za preko 2200 milijonov dinarjev letno. Odstopljena sredstva, ki so rezultat spremembe gospodarskih predpisov v celoti pokrijejo te višje stroške naše proizvodnje, še več, ostane nam še toliko, da bomo našo osebno udeležbo lahko izboljšali.

2. Kaj pričakuje sedaj jugoslovansko gospodarstvo od našega kolektiva, ko vemo, da so spremenjeni gospodarski predpisi za nas ugodnejši od prejšnjih? Najprej, da kot bazična industrija tudi mi prilagodimo cene naših izdelkov svetovnemu tržišču. To je še prav posebno potrebno zaradi tega, ker je konkretno za našo podjetje družba znižala ne sa-

mo procent svoje udeležbe pri doseženem dohodku, temveč je črtala tudi davek za naše izdelke, iz 114 panog v vrednosti skoraj 800 milijonov dinarjev. Drugič, da dvignemo svojo storilnost najmanj za 6,5% kakor smo to predvideli v letošnjem finančnem planu, ker hočemo, da se bodo za višino tega procenta povišali tudi naši osebni dohodki in skladi delavca — upravljavca, utrditi delovno disciplino.

Tretjič, podvzeti moramo vse mere za dobro gospodarjenje. — Predvsem moramo skrbeti, da bomo še bolj koristili koledarski sklad in proizvodne kapacitete. Še več pozornosti moramo posvetiti ravnanju z materialom in stremeti za kvalitetni in količinski napredek naše proizvodnje in na osnovi zavednega, svobodnega delavca — upravljavca, utrditi delovno disciplino.

Za konec še to. Če so se s spremembami v gospodarskih predpisih družbeno ekonomski odnosi nagibali v korist direktnega proizvajalca, moramo kljub temu še vedno imeti stalno pred očmi: »da je vse to odvisno od stopnje in hitrosti razvoja proizvodnih sil in razpoložljivih materialnih dobrin in da moramo vse to ustvariti sami.«

Stanovanjska skupnost na Javorniku in njeni problemi

Pred dobrim letom dni so tudi na Javorniku ustanovili stanovanjsko skupnost, ki v svoj delokrog zajema tudi naselja Koroška Bela, Potoki in Javorniški rov.

O vlogi in pomenu stanovanjskih skupnosti smo že večkrat pisali, zato nameravamo v tem članku opisati le nekatere probleme, ki jih mora reševati odbor stanovanjske skupnosti Javornik. Ena od glavnih nalog, ki jo ima stanovanjska skupnost na svojem področju je ta, da prebivalcem pomaga po svojih močeh in se pri tem poslužuje različnih oblik dela. Tako so na Javorniku ustanovili poravnavni svet, ki se je že močno uveljavil in pri svojem delu dosegel tudi uspehe, pred nekaj meseci pa so ustanovili tudi tri servise.

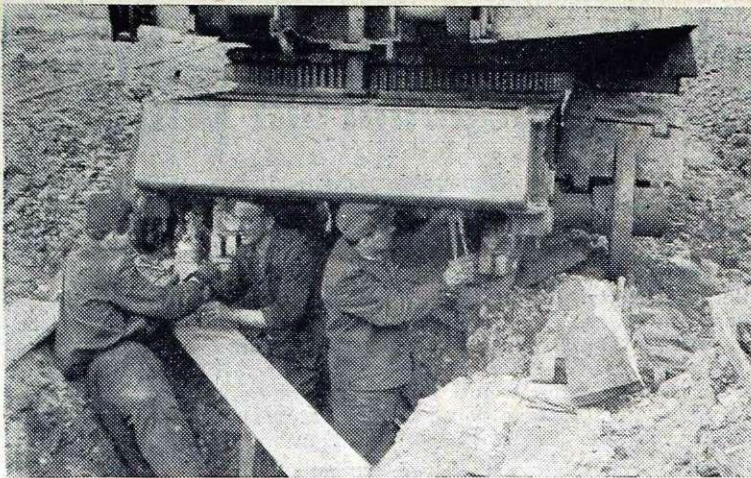
Radioelektrotehniški servis bo lahko prebivalcem Javornika, Koroške Bele nudil potrebno pomoč, saj menda ni hiše ali družine, kjer ne bi imeli radijskega sprejemnika in tudi število televizijskih sprejemnikov narašča. Na področju omenjene stanovanjske skupnosti je tudi precej stanovanjskih objektov, ki imajo hišne svete. Razumljivo je, da hišni sveti potrebujejo pomoč pri vodenju finančnih in drugih poslov, zato so se odločili, da ustanovijo finančni servis, ki pomaga in svetuje članom hišnih svetov in še posebej njihovim blaginjam.

Poleg teh dveh servisov imajo še plesarski servis, ki je na voljo prebivalcem, vse pa kaže, da bo treba ustanoviti tudi druge

servise. V omenjenih servisih delavci ali uslužbenci niso redno zaposleni, pač pa svoja dela opravljajo po rednem delovnem času.

Na zadnji seji upravnega odbora stanovanjske skupnosti so zelo živahno razpravljali tudi o novi nalogi, ki jo bo imela stanovanjska skupnost pri varstveni vzgoji otrok. Otroški vrtec, ki je doslej spadal v okvir osemletke na Koroški Beli, bo v bodoče deloval pri stanovanjski skupnosti. Največ so govorili o tem, kje bi uredili prostor za otroški vrtec, na podlagi obširne razprave pa so se odločili, da občinskemu ljudskemu odboru Jesenice predlagajo odkup Mulejeve hiše na Javorniku, v katerem so zdaj gostilniški prostori. Z manjšimi adaptacijami bodo hišo preuredili in omogočili varstveno vzgojo predšolskih in šolskih otrok. Tu bodo imeli dovolj prostora predvsem otroci tistih staršev, ki so zaposleni in ne morejo otrokom nuditi vsestranske skrbi in pozornosti.

Razumljivo je, da ima stanovanjska skupnost precej problemov v zvezi z delom uslužnostnih servisov in s prenosom varstvene vzgoje. Vse te probleme pa bodo lahko uspešno rešili, če se jih bodo lotili tako, da bo njihovo reševanje organizacijsko dobro pripravljeno. Prebivalce Javornika in Koroške Bele obveščamo, da ima stanovanjska skupnost na Javorniku svojo pisarno v prostoru bivše slaščičarne pri Leskovcu, uradne ure pa imajo vsak torek in sredo dopoldne.

Remont U-B stroja na transportnem oddelku morajo delavci opraviti na licu mesta

Potek razprave o decentralizaciji

Od 29. maja do 1. junija je kolektiv po novo predvidenih EE razpravljajal o decentralizaciji samoupravljanja in bodočem nagrajevanju. Iz zapisnikov, ki jih je prejel IO sindikalne organizacije je razvidno, da so proizvajalci obravnavali obe vprašanji zelo resno in da se zavedajo bistvenega pomena decentralizacije samoupravljanja in formiranja osebnega dohodka po manjših EE. Pri tem so imeli proizvajalci celo vrsto vprašanj in pomislekov, ki so upravičeni in opozarjajo na to, da je bilo tako pri dosedanjem samoupravljanju kot tudi pri nagrajevanju mnogo pomanjkljivosti. Čeprav je samoupravljanje v Železarni zelo napredovalo in smo na delo samoupravnih organov lahko ponosni, dosedanja oblika mi povsem ustreza, ker je bilo delo teh organov predvsem plod predstavnikov kolektiva ne pa kolektiva samega. Da si proizvajalci želijo večje udeležbe pri upravljanju je razvidno iz razprave, ker se niso niti na enem sestanku odločili za delavski svet kot predstavniški organ, ampak večina za zbor proizvajalcev, katerih člani bodo vsi proizvajalci v EE oziroma v manjšem številu za zbor proizvajalcev po dnevah in delavnicah, katerih predstavniki bi tvorili delavski svet, ki sklepa na podlagi razprave po zborih proizvajalcev. Tako se je odločilo po predlogu IO za drugo obliko, t. j., za zbor proizvajalcev, ki ga tvorijo vsi proizvajalci v EE 17 EE, za zbor proizvajalcev po izmenah 5 EE in za zbor proizvajalcev po oddelkih 3 ekonomske enote; za 3 EE pa iz zapisnika ni razvidno za kakšno obliko samoupravljanja so se odločili. Proti formiranju samostojne EE ni bilo pomislekov, razen nekaterih posameznikov. Na visokih pečeh se strinjajo, da postanejo samostojna enota EE. Imajo pa upravičene pomisleke pri formiranju osebnega dohodka, ker bi nanj ne glede na prizadevanost kolektiva lahko vplivale slabše surovine in bi se zgodilo, da bi ljudje takrat ko bodo težje delali manj zaslužili.

Da ne bi bilo od meseca do meseca prevelikega odstopanja predlagajo, naj bi se obračunavalo kvartalno, v posameznih mesecih pa bi prejeli akontacijo. Ko se bodo postavljali ceniki za obrat visokih peči je nujno upoštevati pomisleke kolektiva in postaviti cenike tako, da bo kolektiv visokih peči formiral svoj osebni dohodek odvisno od dela.

V martinarni so zamisel o samostojni EE z veseljem sprejeli, ker smatrajo, da se bo šele tako lahko v celoti odražalo njihovo delo in dobro gospodarjenje v osebnih prejemkih. Poudarjeno je bilo, da proizvajalci v martinarni slabo posejajo sestanke. Ko bodo ljudje v martinarni spoznali, da ni mogoče ničesar doseči nekje na vrhu, ampak da je od njih odvisno, koliko in kako bodo delili in kakšni bodo delovni odnosi v martinarni bodo tudi sestanki bolj obiskani. Tisti pa, ki mislijo, da lahko drugi opravijo vse to brez njih, naj se potem ne jezijo, če bo drugače kot si oni želijo.

Tudi v drugih obratih so bile podobne diskusije. V livarni so mišljenja, da bi se pri modernizaciji obratov ne smelo smatrati nekaterih kot manj važnih in od njih zahtevati, da svojo produktivnost dvigajo na račun fizičnega naprežanja, ampak bo moral kolektiv kot celota omogočiti vsem obratom, da svoje prejemke povečujejo tudi z novimi tehničnimi sredstvi. V valjarni 2400 so predlagali, naj bi se odprema na Javorniku priključila svojim martinarnim obratom. Iz zapisnika ni razvidno zakaj to predlagajo. Če se v valjarni 2400 bojijo, da bi jim lahko odprema povzročala težave, je taka bojazen neupravičena, ker bi z merili o formiranju dohodkov lahko odstranili take možnosti. Ko so na sestanku odpreme Javornik razpravljali o samostojnosti, so bili mišljenja, da so lahko samostojna EE in se s tovariši iz valjarne 2400 ne bodo strinjali. Na sestanku energijskega oddelka so predlagali, da bi ustanovili namesto predlaganih dveh tri EE in sicer tako, da bi

Analitična ocena in osebni dohodek

V letošnjem letu uvajamo v naše gospodarstvo izpopolnjen sistem gospodarskih instrumentov. Bistvo teh instrumentov sloni na vedno večjem uveljavljanju načela delitve med družbo in podjetjem na osnovi vloženega dela. Gospodarstvo se osvobaja raznih administrativnih spon, uveljavljajo se ekonomski odnosi, kar ima za posledico enak položaj podjetij do družbe. Delitev dohodka med družbo in podjetjem urejajo ekonomski instrumenti. Ko podjetje pokrije obveznosti do družbe, samostojno razpolaga s preostalim dohodkom. Delovni kolektiv razporeja čisti dohodek na osebni dohodek in na sklade. Pri tem

mora ravnati kot dober gospodar, kar pomeni, ne živeti od danes do jutri, ampak urejati življenje na daljšo dobo, skrbeti za nadaljnjo krepitev gospodarske moči podjetja.

Že prej sem navedel, da uvajamo v naš izpopolnjeni gospodarski sistem ekonomske principe pri delitvi dohodka med družbo in podjetjem. Lahko trdim, da se vsi strinjamo s tem razvojem odnosov med družbo in podjetjem ter da smo že leta nazaj zahtevali, da se sistem delitve dohodka postavi v odvisnost od uspehov pri delu. Če sedaj ugotavljamo, da je družba osvojila te principe, stoji pred nami prav ta naloga: da v sistem delitve čistega dohodka na osebne dohodke in sklade uvedemo principe formiranja teh skladov v odvisnosti od doseženih uspehov pri gospodarjenju v podjetju. Določiti ekonomske kriterije za delitev ustvarjenega čistega dohodka na osebne dohodke in sklade je odgovorna naloga, vendar se mi zdi, da jo bo lažje rešiti, kakor pa izdelati principe za notranjo razdelitev osebnih dohodkov na posameznega člana kolektiva.

Do lanskega leta smo v podjetju delili ustvarjeni osebni dohodek neposredno iz sklada podjetja posamezniku. V začetku leta 1960 smo uvedli v podjetju sistem nagrajevanja po enoti izdelka.

Po tem sistemu so dosedanje ekonomske enote ustvarjale svoj sklad osebnih dohodkov. Sedaj je v razpravi predlog, po katerem bo vsak obrat ustvarjal svoj sklad osebnih dohodkov. Torej tudi sistem nagrajevanja po enoti izdelka služi le za formiranje sklada osebnih dohodkov in ne za njegovo delitev na posameznika.

Do sedaj sem govoril le o formiranju osebnih dohodkov, najprej na nivoju podjetja, pozneje na nivoju sedanjih ekonomskih enot in sedaj v okviru obrata. V nadaljevanju pa se nameravam dotakniti vprašanja delitve ustvarjenega osebnega dohodka v okviru obrata na posameznika, oziroma osebnega dohodka obrata. Če uveljavlja družba v splošnih instrumentih delitev po učinku dela, če smo to uveljavili pri delitvi ustvarjenih sredstev podjetja na sredstva posameznega obrata, moramo ta princip uveljaviti tudi v sistemu udeležbe posameznika pri delitvi ustvarjenih sredstev obrata. Torej moramo princip delitve po učinku uveljaviti na vseh nivojih, t. j. pri posamezniku, skupini, obratu in podjetju. Ali z drugimi besedami rečeno: osebni dohodek posameznika naj bo odvisen od njegovega uspeha pri delu, uspeha skupine, obrata in podjetja. Seveda, ko govorim, da naj bo osebni dohodek posameznika prvenstveno odvisen od njegovega uspeha pri delu, ne mislim, da je uresničitev te zahteve enostavna in lahka. Enostavna ni zato, ker zahteva od nas, da imamo izdelan sistem vrednotenja dela in merila za ugotavljanje učinka. Kaj si predstavljamo pod sistemom vrednotenja dela? V obratu obstaja vrsta operacij, ki morajo biti opravljene, če hočemo, da se proces proizvodnje odvija nemoteno. Običajno vsaka operacija ne zahteva svojega samostojnega izvrševalca, ampak lahko tak izvrševalec vrši več operacij — opravi. Tako nastane delovno mesto z določenim delokrogom, naloga, odgovornostmi in pravicami. Priznati moramo, da vsa delovna mesta v enem obratu ne vršijo istih opravil, niti nimajo enotnega delokroga, niti enakih odgovornosti. To praktično pomeni, da ne smemo enačiti delo I. topilca pri pečeh v martinarni in nakladalca starega železa, ali delo I. valjavca na Siemens stroju v hladni valjarni z razkladalcem v skladišču surovin, ali I. strugarja v mehanični delavnici z odrezovalcem jeklenih palic. Če ugotavljamo, da obstaja razlika v vrednosti delovnih mest, potem moramo izdelati sistem, ki nam bo omogočil ugotoviti to razliko, oziroma sistem, s katerim bomo odredili vrednostne odnose med delovnimi mesti v obratu. Do sedaj smo imeli sistem tarifnih postavk, ki so odredile te vrednostne odnose, vendar tarifne postavke nas niso v celoti zadovoljile, ker so preveč slonele na neutemeljenih

Politična šola - izobrazba komunistov

V sobi je bilo mirno in tiho. Vsi smo nestrno in s strahom čakali, kdaj bomo na vrsti, da pokažemo svoje znanje, ki smo si ga pridobili. Nekateri tovariši si skušajo še v zadnjih minutah zapomniti nekatere pomembne dogodke. Od časa do časa nas prebuja iz te omrtvelosti glás tovariša, ki poziva

posameznika k zadnji preizkušnji.

Minili so izpiti in minil je strah. Z uspehom je končalo več mlajših in starejših komunistov politično šolo, si pridobilo znanje, da bodo znali v prihodnje pravilno ocenjevati svojo vlogo in naloge v razvoju socializma.

Udeleženci politične šole na Jesenicah

(Nadaljevanje na 9. strani)

Zakaj spremembe v gospodarski politiki

(Nadaljevanje s 7. strani)

dustrijske dežele. Namreč, na svetovnem trgu se več ali manj slično formirajo cene kot na primer na neki domači tržnici. — Kdor prodaja ceneje, bo več prodal in kljub temu še vedno z dobičkom. To zaradi tega, ker je dotični proizvajalec z manjšimi stroški uspel proizvesti potrošne dobrine, ker je za vse te dobrine bilo potrošenega manj družbeno potrebnega dela. Na svetovnem trgu se trgovina odvija po istih principih, samo še bolj zapleteno glede na obstoj mednarodnih trgov, kartelov, skratka monopolov.

Mogoče bo kdo postavil vprašanje: zakaj pa tiste dežele kljub svoji nekonkurenčni proizvodnji le izvažajo izven svojih meja? — Razumljivo je, da je v zunanji trgovini zelo važno kdo, kako in po kakšni ceni prodaja. Toda na to vprašanje smo dobili odgovor že iz prejšnjega pojasnila.

Ce hočemo konkretno pri nas spremeniti osebno potrošnjo, če hočemo deželo postaviti v red razvitih srednjeevropskih dežel, tako kot predvideva novi petletni načrt, smo primorani uvažati vse tisto, kar nimamo doma oziroma smo primorani zato tudi izvažati, prodajati na svetovnem trgu toliko, da z izvozom pokrijemo izdatke pri nakupu za uvoz. Prav pri tem vprašanju pa naletimo na problem. — Zadenemo ob zakon vrednosti, ki deluje na svetovnem trgu. Zakon vrednosti je tudi v naši deželi odzvenel del presežne vrednosti, katero ustvarjajo naši proizvajalci. Del našega truda, znoja in dela se je pretakal in se še pretaka v tiste dežele, ki imajo močnejše od nas razvite proizvodne sile. Pretaka se v tiste dežele, ki so zaradi večje storilnosti dela bolj konkurenčne od naše proizvodnje. Zato ni zaman rečeno, da naši narodi še danes preko svetovnega trga plačujemo

jejo dolg zaostalosti.

Zakaj so prav novi gospodarski instrumenti tako važni in jih tolikokrat poudarjamo? Važni so zato, ker želimo z njimi še bolj energično pretrgati stik z zaostalostjo ter čimprej stopiti v areno enakopravnega trgovca na svetovnem trgu. Bistvo novih ukrepov je torej v tem, da se moramo prilagoditi svetovnemu trgu — se vključiti v svetovno delitev dela in se prilagoditi svetovnemu gospodarstvu kot enakovredni partner.

Kako je situacija izgledala pri nas do sedaj na tem področju? Splošno je znano, da smo mi zaradi še vedno nizke storilnosti dela imeli le malo izvoznih artiklov, ki so bili konkurenčni na svetovnem trgu. Le nekaj izdelkov lesne industrije (stoli) in še neki artikli so na svetovnem trgu imeli nižjo ceno kot so kazale svetovne cene. To pomeni, da smo morali prodajati največkrat izpod svoje

lastne cene. — Ker smo morali kljub naši nekonkurenčnosti izvažati (predvsem zaradi uvoza hrane in reprodukcijskih sredstev), smo bili prisiljeni stimulirati gospodarske organizacije na izvoz. Naši delovni kolektivi pa so za svoje izdelke porabili več družbeno potrebnega dela, kot je to priznal pri prodanih artiklih svetovni trg. Zato je morala naša družba regresirati take kolektive z izvoznimi koeficienti — premijami. Družba je doplačevala razliko od cene na svetovnem trgu do višine lastne cene naših proizvajalcev. Kje pa je naša družba dobila sredstva za te premije, za regrese? To so bila sredstva iz narodnega dohodka, ki ga je ustvarila celotna naša družba. — Tako se je en del našega narodnega dohodka skozi zunanjo trgovino pretakal preko naših meja v deželo z visoko razvitiimi proizvodnimi silami.

Naša dežela pa je do sedaj kljub taki situaciji dosegla velik gospodarski vzpon. — Zahvaljujoč marljivim delovnim množicam, ki so iz silne zaostalosti uspele

ustvariti solidno materialno bazo za še večji gospodarski razmah. smo v letošnjem letu tudi šli na te pomembne gospodarske instrumente. Kljub temu, da smo bili napram svetovnemu trgu več ali manj podrejeni, smo s samoodrekanjem pri osebni potrošnji uspeli v petnajstih letih ustvariti solidno ekonomsko bazo. Zato lahko danes bolj zagotovo in enakovredno pristopamo in se vključujemo v svetovno delitev dela, v svetovno integracijo. To pa je silno pomemben uspeh. Iz podatkov OZN je razvidno, da se je jugoslovansko gospodarstvo do sedaj razvijalo najhitreje. Nobena dežela na svetu ni v tem kratkem času po vojni zabeležila tako silen porast v proizvodnji, v razvoju proizvodnih sil.

Vendar s tem ni rečeno, ko se vključujemo v svetovni trg, da bo ta borba lahka. Nasprotno, prava borba sedaj šele nastaja. Znano je, da naša družba ne bo več podpirala s koeficienti in regresijami gospodarskih organizacij pri izvozu, če zaradi lastne nizke storilnosti dela ne bodo konkurenčne

Rezultati gospodarjenja v prvem tromesečju po novih instrumentih

Finančno stanje v prvih treh mesecih tekočega leta lahko ocenimo kot »zelo resno«. Glavni povzročitelj manjkajočih finančnih sredstev so bili naši kupci, katerim je zmanjkalo denarja, da bi pravočasno plačali blago, ki so ga od nas v redu prejeli. Letos naše terjatve do kupcev delajo prav vratolomne skoke, ki že meji na samo na polom kupcev — temveč ogrožajo resno tudi našo proizvodnjo. To, da so nam kupci ob koncu I. letošnjega četrtletja dolgovali preko šest milijard, se pravi, da nam je bilo odtegnjenih za redno poslovanje 4.200.000.000 din (za razliko 1.800.000.000 din imamo kredit).

Niso pa samo kupci krivi za naše šibko finančno stanje. Ta položaj delno povzroča tudi sistem dodeljevanja potrebnih kreditov za obratovalna sredstva. Pa pogledajmo, kaj to pomeni? Če je znašala naša lanska prodaja 32 milijard 800 milijonov dinarjev, letošnja pa po načrtu znaša 35 milijard pomeni, da bomo naredili letos za 2 milijardi 200 milijonov din več in to kar je važno, z istimi stroji in prodajnimi cenami in bi bili zato upravičeni do dodatnih kreditov. Vendar, v I. tromesečju so bili vsi tozadevni krediti zamrznjeni, kot da nihče ne ve, da je naš kolektiv samostojno sklenil, da bo letos povečal svojo proizvodnjo. V lanskem tromesečju smo imeli vsaj še kredite za uvoz, lefos pa se teh ni bilo. Celo lanski intervencijski kredit v višini 1.268.000.000 din bi moral biti že vrnjen v višini 634.000.000 din.

Seveda, če ni denarja, potem so prizadeti tisti, ki nam dobavljajo material, usluge in podobno. Tako smo 31. marca tega leta dolgovali dobaviteljem 2.142.000.000 din (smeli bi pa samo 540.000.000 din, torej je razlika 1.602.000.000 din), in če omenim samo glavne surovine: surovo železo 324.000.000 din, elektro ingoti 186.000.000 din, koks 304.000.000 din, električni tok 140 milijonov dinarjev in še mnogo drugih.

Zelo pogosto se omenja, da bi situacijo z obratovalnimi sredstvi morale reševati gospodarske organizacije tudi z lastnimi sredstvi, kar je tudi pravilno. Ob koncu I. četrtletja smo imeli za obratovalna sredstva angažirane naše sklade, ki bodo preko leta določeni v druge namene, ki so bili na dan 31. marca 1961 korišćeni za obratovalna sredstva v skupni višini 1.228.903.000 din. Če bi te sklade imeli na posebnih računih, kakor to omogočajo stari in spremenjeni predpisi, bi za toliko več dolgovali dobaviteljem in bi situacija bila še težja.

Kaj pa obračun finančnega načrta za isto obdobje? Tu ni nobenih vratolomnih skokov, čeprav

smo letos na novi prelomnici, kar se tiče sprememb gospodarskih predpisov. Čeprav v prvem četrtletju še nismo mogli upoštevati vseh sprememb (naše nove cene končnih izdelkov 114 in 117 pamoče, določeni osebni dohodki za izračun izredne obdavčitve itd.), imamo kljub temu poročilo, ki sicer ne bo ostalo popolnoma isto — vendar večjih razlik ne bo.

Skupna vrednost prodanih izdelkov od 1. januarja do 31. marca 1961 znaša 8.247.005.000 din in je pod letnim finančnim načrtom

za 1,4 %, a višja od lanske v istem času za 261.299.000 din ali 3,26 %. Pri tej prodaji smo ustvarili skupni doh. v višini 2.028.013.000 din, kar pomeni, da smo pod letnim finančnim načrtom za 0,5 % (primerjava z lanskim četrtletjem je nemogoča, ker so nastali premiki s spremenjenimi gospodarskimi predpisi).

Omenjeni doseženi dohodek se po spremenjenih gospodarskih predpisih predvidoma začasno deli takole:

	din
Za udeležbo družbe enkrat rednih 15 %	304.202.000
Za izredno obdavčitev (25 %)	113.600.000
Skupni prispevki za FLRJ	417.802.000
Udeležba komune, OLO in repub-like (20 %)	63.686.000
Udeležba podjetja	1.546.525.000
Skupaj dohodek	2.028.013.000

Od čistega dohodka, ki odpade na kolektiv, je bilo predlagano, da gre za osebne prejemke (bruto) 1.229.077.000 din in na sklade 317.448.000 din.

To je v glavnem dosežen in porazdeljen rezultat naše prodaje v prvem četrtletju 1961. Ta rezultat je kljub temu, da smo pod finančnim načrtom v redu, ker imamo še čas, da zamujeno nadoknadimo. Kar pa se tiče naše osebne udeležbe, je s povečano produktivnostjo (3,26 % proti lanskemu istemu četrtletju) in boljšimi instrumenti, prilagojena predvsem splošnemu gospodarskemu razvoju.

JESENIŠKI ŠAHISTI V PORTOROŽU

Šahovska zveza Jugoslavije je v dneih od 25. do 27. maja izvedla v Portorožu šahovski festival. Te prireditve, ki se prireja zadnja tri leta ob Dnevu mladosti, se je letos udeležilo nad tisoč šahistov iz vseh krajev Jugoslavije, sodelovala pa so tudi moštva iz Avstrije, Italije, Luxemburga in Nizozemske. Moštva, med njimi tudi dve jeseniškega šahovskega društva, so bila razporejena po igralni moči v 14 grup, po 14 štiričlanskih moštev. Vsaka teh grup je bila tekmovalna enota zase. Nagrajenih pa je bilo le prvih pet mest v vsaki grupi z osem, šest, pet, štiri in tri tisoč dinarji v prvi grupi pa je zmagovita ekipa poleg nagrade dobila v prehodno last še pokal maršala Tita.

Prireditve je bila kljub ogromnemu številu sodelujočih odlično izvedena, odnosi med igralci vseh narodnosti Jugoslavije in drugih sodelujočih evropskih dežel res tovariški, tako da je geslo šahistov »šah družni narode« še enkrat opravičilo svoj namen. V. K.

na svetovnem trgu. To pomeni, da so naše gospodarske organizacije z novimi instrumenti, z devizno in carinsko reformo direktno vključene v zavisnost o svetovnem trgu. Seveda bo naša družba morala začasno še pomagati določenim gospodarskim organizacijam pri premagovanju teh težav. Zaradi tega smo najeli v inozemstvu kredit v višini tri sto milijonov dolarjev, s katerim bo družba intervenirala v novi gospodarski politiki. Toda to je samo začasen prehodni ukrep, ki naj pomaga lažje prebroditi težave.

Kako se bodo naše gospodarske organizacije v bodoče afirmirale na domačem in tujem trgu bo odvisno le od njih samih. Zato ni čudno, če venomer postavljamo pred delavske svete, pred kolektive vprašanje storilnosti dela in dobrega, skrbnega gospodarjenja. Misliti, da bo bralcem razumljivo, zakaj toliko govorimo o nadaljnji decentralizaciji in demokratizaciji upravljanja. Vse to se postavlja zaradi boljšega, smotnejšega gospodarjenja. Praksa je pokazala,

da je prav nadaljnjo poglobljanje socialistične demokracije, približevanje oblasti neposrednim proizvajalcem, bistveni element in gibal našega nadaljnjega družbenega in gospodarskega razvoja. To daje največje možnosti za dvig večje in cenejše proizvodnje. a kaj toliko govorimo o nagrajevanju po učinku dela, o ekonomskih enotah, o pravilni delitvi dohodka? Zato, ker je že sama praksa potrdila naše prejšnje pravilne predpostavke, da bomo samo na ta način v čimhitrejšem času postali gospodarsko razvita država. Z nadaljnjo demokratizacijo osvobajamo delovnega človeka od starih mezdnih odnosov. Delavec, proizvajalec, upravljaev, postaja svobodna osebnost. Da on to postaja, ni samo vprašanje humanosti v produkcijskih in družbenih odnosih, ampak je to zgodovinska nujnost. Samo popolna osebna svoboda človeka, samo popolna samozaved delovnih ljudi daje možnost za še večji razvoj in vseh področij naše dejavnosti. Zato tolikokrat poudarjamo, da sta za naš nadaljnji razvoj važna zla-

sti dva faktorja: materialna zainteresiranost vsakega posameznika in subjektivne sile, ki morajo to materialno zainteresiranost voditi v smeri zgodovinske nujnosti.

In na kraju, kakšne naloge se postavljajo konkretno pred kolektiv železarne? To so naloge, ki so splošno enake očitane za vse gospodarske organizacije v naši državi. Boriti se moramo za še večji dvig storilnosti dela, za enakopravnega partnerja na svetovnem tržišču. To se bo pa najhitreje in najbolj gotovo ustvarilo takrat, ko bo oblast še bolj približana direktnemu proizvajalcu, ko bo celoten kolektiv, to je 7000 zaposlenih v železarni, mislil dosledno na dobro in skrbno gospodarjenje. Družba je ustvarila to možnost. Novi instrumenti izvirajo ravno iz teh dejstev, govorijo prav o tem, posebno ukrep o delitvi dohodka gospodarskih organizacij. Kakšne uspehe bomo dosegli v bodoče, je odvisno samo od delovnega kolektiva, od njegove sposobnosti, od smotrnega gospodarjenja, od njegove družbene zavesti, od pravilne delitve dela

ŽELEZARNA JESENICE

razpisuje na osnovi 7. in 25. čl temeljnega zakona o štipendijah za šolsko leto 1961/62 naslednje

štipendije:

A. Za redne študente na visokih šolah:

- 2 štipendiji na RMKT fakulteti — metalurški oddelek
- 2 štipendiji na Strojni fakulteti — strojni oddelek
- 1 štipendijo na Elektro fakulteti — močni tok
- 1 štipendijo na Gradbeni fakulteti
- 1 štipendijo na Ekonomski fakulteti ali na VKS v Mariboru
- 1 štipendijo na Medicinski fakulteti — splošni
- 1 štipendijo na Stomatološki fakulteti — I. stopnja (dentist)

B. Za redne dijake na srednjih šolah:

- 2 štipendiji na TSS — strojni oddelek
- 2 štipendiji na TSS — gradbeni oddelek
- 1 štipendijo na Zobotehnični srednji šoli
- 1 štipendijo na šoli za sanitarne tehnike

Štipendije bodo podeljene v višini, sprejeti po organih delavskega samoupravljanja.

Prošnje za podelitev štipendij naj zainteresenti pošljejo Železarni Jesenice — Kadroviski sektor, Komisija za štipendije, najkasneje do 1. julija 1961.

Prošnji je treba priložiti:

- a) prepis zadnjega šolskega spričevala ali potrdila o opravljenih izpitih;
- b) potrdilo o premoženjskem stanju;
- c) lastnoročno podpisano izjavo, da ne prejema štipendije;
- d) oceno Mladinske organizacije ali Studentske zveze.

Pri podeljevanju štipendij imajo prednost otroci padlih borcev NOV in otroci staršev, ki so zaposleni v Železarni Jesenice.

ŽELEZARNA JESENICE
Komisija za štipendije

Dobili so nov moped

pise je Društvo LT Javornik - Koroška Bela ob materialni podpori avto moto komisije pri Občinskem odboru LT in samega Občinskega odbora LT nabavilo moped, katerega sedaj koristi krožek za zlato značko in ga bodo koristili tudi vsi bodoči krožki za praktično vožnjo in poučevanje motoroznanstva.

Udeleženci krožka kažejo izredno veselje in zanimanje, ker so dobili možnost, da lahko praktično uživajo vse lepote vožnje z motornim vozilom. Istočasno smo lahko prepričani, da smo z mopedom dobili sredstvo, ki bo omogočilo izredno učinkovito cestno-prometno vzgojo.

K.

Mladinci si ogledujejo nov moped, ki jim ga je nabavilo Društvo LT na Javorniku

Analitična ocena in osebni dohodek

(Nadaljevanje z 8. strani)
osnovah, v njih so se zrcalili osebni vplivi in prizadevanja.
Da bi odpravili prav te pomanj-

kljivosti ter da bi prišli do bolj objektivnih meril za vrednotenje dela na delovnih mestih, so v svetovni pred desetletji izdelali različne sisteme za ocenjevanje vrednosti delovnih mest. Tudi v naši državi je bil pred leti izdelan sistem analitične ocene delovnih mest. Ti različni sistemi analitične ocene slonijo na vrsti zahtev, po katerih se ocenjuje delovno mesto. Torej analitična ocena je ena izmed oblik za vrednotenje delovnih mest, oblika s katero lahko odredimo vrednostne odnose med delovnimi mesti. Iz tega izhaja, da analitična ocena ni edino merilo za udeležbo posameznika pri delitvi ustvarjenega osebnega dohodka obrata, ampak le eno izmed meril. S tem hočem reči, da osebni dohodek posameznika ni odvisen edino le od analitične ocene, ampak predvsem od učinka dela. Konkretno povedano, v žični valjarni imamo prve valjavce, ki delajo na tri izmene, njihovo delovno mesto je enako ocenjeno, toda prva izmena presegla dnevno planske naloge za 10 odstotkov, druga izmena za 15 odstotkov, med tem, ko tretja izmena komaj dosega 100 odstotno naloge. Mesečni osebni dohodek prvih valjavcev ne bo na vseh izmenah enak, kljub temu, da je vrednost delovnega mesta ista, jetju.

ker je odvisen od učinka dela. Z uporabo analitične ocene pri vrednotenju delovnih mest odpadajo razni osebni vplivi. Pri obravnavi rezultatov, ki nam jih daje analitična ocena moramo nujno upoštevati, da sistem sloni na predpostavki, da bo delo na delovnem mestu opravljala oseba s povprečnimi lastnostmi in sposobnostmi ob normalnih pogojih, s povprečnim učinkom pri normalnem prizadevanju. Sistem ne upošteva primerov, ko zasedajo delovno mesto osebe, ki odstopajo od normalnih pogojev, bodisi navzgor ali navzdol, prav tako ne upošteva specifičnih pogojev, ki lahko nastanejo na nekem delovnem mestu, n. pr. pojav, da nihče noče opravljati dela na določenem delovnem mestu, ali pa, da neko delovno mesto postane v trenutku ozko grlo v procesu proizvodnje. Vse to nam narekuje, da organi, ki odredajo politiko razdeljevanja osebnih dohodkov, morejo in morajo popravljati odnose, ki jih odreja analitična ocena, kadar nastopijo za to specifični pogoji oziroma zahteve. To pomeni, da rezultati analitične ocene niso nekaj togega, nespremenljivega, nekaj, kar je za vedno danega, temveč da jih moramo gojiti in prilagajati pogojem, ki obstojijo v podjetju.

Nasi jubilanti 50-letniki

V mesecu juniju so in bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji nasi sodelavci: Anton Pavšič, gradbeni oddelek, 3. jun.; Stanislav Živec, konstrukcijska delavnica, 4. junija; Anton Ključevič, cevarna, 5. junija; Janez Brulc, predelovalni obrati, 6. jun.; Antonija Stražišar, komunalni oddelek, 7. junija; Janez Noč, mehanična delavnica, 10. junija; Anton Zerjav, gradbeni oddelek, 10. junija; Anton Robič, visoke peči, 11. junija; Anton Rot, promet, 12. junija; Alojz Suštaršič, mehanična delavnica, 21. junija; Franc Drobnič, Javornik I, 23. junija; Pavel Debeljak, plinski generatorji, 28. junija; Pavla Kastelic, operativna novogradnja, dne 28. junija; Pavel Makra, jeklovlek, 29. junija.

Ob tem življenjskem jubileju jim v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo in želimo na njihovi življenjski poti še veliko uspehov in zadovoljstva!

Izid ankete o prevozih

Zvišanje prevoznih stroškov je dalo povod, da bo CDS na eni izmed prihodnjih sej obravnaval to vprašanje. Dnevno se pri nas vozi na delo in z dela 3191 članov kolektiva ali 45,9 %. Temu primerni so tudi prevozni stroški, katerih razlika nad 600 din krije podjetje. V ilustracijo navajamo razpredelnico, ki te stroške prikazuje, za leto 1961.

Prevozno sredstvo	Število oseb, ki se vozijo mesečno	Doplačilo nad 600 din na osebo letno	Skupno letno doplačilo
Vlak	1845	1585	19.020
Avtobus	680	4778	57.336
Avtobus Jesenice—Javornik	666	862	10.344
Skupaj	3191		80.975.000

Iz razpredelnice je razvidno, da so stroški za prevoz z avtobusi (če izločimo prevoze Jesenice — Javornik) trikrat večji kot za prevoz z vlakom. Poleg tega je bilo večkrat postavljeno tudi vprašanje kritja razlike stroškov za prevoz na relaciji Jesenice — Javornik in obratno s stališča, da je del članov našega kolektiva še bolj oddaljen od podjetja in nima prevoznih sredstev.

Vse to in še druga vprašanja so napotila CDS, da se je pred razpravo in odločitvijo, v kakšni višini se bodo krili stroški prevozov, odločil izvesti anketo z namenom, da vsak član kolektiva pove svoje mnenje za najustreznejšo ureditev tega vprašanja.

Anketa je bila izvedena 17. in 18. maja. Od 6921 članov kolektiva je odgovorilo 5457 članov kolektiva ali 79 odstotkov, 752 je bilo odsotnih, 714 članov pa ankete ni izpolnilo ali sploh ni vrnilo.

5457 anketiranih članov se je odločilo takole:

1. Za predlog, da podjetje krije vso razliko do polnih prevoznih cen za vlak in avtobus kot doslej, se je odločilo 3809 članov kolektiva.

2. Za predlog, da podjetje izplača prizadejim tovaršem določen mesečni znesek, primeren njihovi oddaljenosti od železarne in da si vsak prosto izbira prevozno sredstvo, je glasovalo 651 članov kolektiva.

3. Za predlog, da se vsem prizadejim ne glede na prevozno sredstvo izplača vrednost vozovnice, obračunane po železniški tarifi za toliko kilometrov, kolikor znaša skupna oddaljenost od doma do postaje in od postaje do Jesenice, se je odločilo 470 članov kolektiva.

4. Za predlog, da podjetje izplača polovico vozne cene za vlak in avtobus, se je odločilo 288 članov kolektiva.

5. Za predlog ukinitve izplačevanja razlik do polne cene mesečne vozovnice za vsa prevozna sredstva, je glasovalo 181 članov kolektiva.

Pri tem je bilo 58 anketirancev nejasnih v odgovoru na navedene predloge.

Na vprašanje »Ali naj podjetje tudi še dalje izplačuje razliko do polne prevozne cene za vse sodelavce, ki se vozijo na delo na progi Plavž — Jesenice — Javornik«, je pritrdilno odgovorilo 3160 članov kolektiva, 717 z ne, 235 anketirancev je odgovorilo, da delno oziroma za relacijo Plavž — Javornik, 1345 anketirancev pa ni dalo nobenega odgovora.

Iz ankete je razvidno mnenje kolektiva o obliki regresiranja

prevozov na delo in z dela. Vendar nam rezultati, še posebno pa komentarji, napisani na anketnih listih kažejo, da je bilo v kolektivu odločno premalo govora o načinu ankete, posebno o višini regresov, ki jih kolektiv v celoti daje za prevoze.

Navedel bi nekaj smiselno enakih pripomb in predlogov, ki so jih posamezniki dali na anketo.

Prva skupina pripomb se nanaša na odpravo vseh vrst regresov z istočasno prilagoditvijo osebnih dohodkov posameznika ekonomskim cenam. Mnenja smo, da je ta pripomba vredna obravnave — zlasti, ker je v skladu s smerjo, ki jo uvažamo v našem gospodarstvu, ko smo pričeli odpravljati razne regrese.

Vsebinska druge skupine pripomb je, da naj podjetje daje regres za prevoze le toliko časa, dokler to bremeni materialne stroške, v trenutku, ko bi to bremenilo sklad osebnih dohodkov, bi morali to odpraviti. Ta pripomba nas opozarja na to, da še vedno vrednotimo dinar skozi dvojna očala. Smatramo, da je dinar osebnih dohodkov važnejši od dinarja materialnih stroškov. Izpopolnjen sistem gospodarstva, ki ga uvažamo v letošnjem letu, že skoraj izenačuje dinar materialnih stroškov z dinarjem osebnih dohodkov, saj ostane podjetju od vsakih 100 dinarjev prihranka na materialnih stroških 85 din čistega dohodka, s katerim razpolaga kolektiv.

Tretja skupina predlaga, da se pospeši gradnja stanovanj na Jesenicah in tako omogoči preselitev oseb, ki se vozijo na Jesenice.

Težka progja na Javorniku je leta 1960 dobila za rekordno proizvodnjo nagrado 50.000 din. Ta denar so si dnine razdelile na tri enake dele. Tako je prišlo na vsako dnino 16.670 din, s katerimi je sama razpolagala.

V nedeljo, dne 28. maja, je priredila dnina Bergant izlet na Poljane. Predvidevali smo, da gremo tudi na Obranco, kejer so bili 1. avgusta 1941 prvi boji med partizani in Nemci. Toda to nam je preprečil dež in smo se morali zadovoljiti samo z izletom na Poljane.

Na Poljanah smo v Rozmanovem gostišču priredili prav prijetno družabno popoldne ter se obenem poslovili od dveh sodelavcev Franca Mežnarca in Ivana Cvetka, ki odhajata po dolgoletnem delu na težki progji v zasluženi pokoj. Obema tovarišema smo dali skromna praktična darila. Oba sta bila izredno zadovoljna, kakor tudi vsi, ki so se tega družabnega popoldneva udeležili.

Vsi udeleženci so izrazili željo, da je treba vsako leto organizirati na podoben način slovo od sode-

Kako se razvija nadaljnja oblika delavskega upravljanja izven železarne v pogojih nove delitve dohodka?

Delo občinskega sindikalnega sveta v maju je bilo predvsem usmerjeno v nadaljnji razvoj delavskega upravljanja v okviru ekonomske enote. Na konferencah in drugih razpravah smo se o tem že dovolj menili, zato je potrebno preiti na dejansko organizacijo EE in njihovega upravljanja. Tako resno razpravljajo v

Smatramo, da bi bila ta rešitev od vseh najbolj idealna, vendar je neresljivo vprašanje takojšnjih sredstev za gradnjo 2800 stanovanj.

Cetrta skupina pripomb nam govori o tem, da je pri posameznih članih kolektiva še vedno zakoreninjena mezna miselnost, ki se odraža v tem, da mu mora »nekdo« nekaj dati oziroma da mu hoče »nekdo« nekaj vzeti. Ta »nekdo« naj bi bilo po njihovem gledanju podjetje. Smatramo, da bo morala prav sedaj, ko v podjetju razpravljamo o nadaljnji decentralizaciji in iščemo rešitve, kako bi se sleherni proizvajalec vključil v neposredno upravljanje, v naši zavesti prevladati ugotovitve, da si kolektiv sam kroji življenjske pogoje z doseženimi uspehi.

Poleg teh pripomb in predlogov je bilo še mnogo drugih pozitivnih predlogov, o katerih bo vredno razmišljati. Bilo je pa tudi nekaj neumestnih pripomb, ki potrjujejo, da njih avtorji ankete niso vzeli resno.

V. T.

Z občinskega sindikalnega sveta

okviru sindikalnih podružnic, poleg Železarne Jesenice, o formiranju EE in njihovega upravljanja, v gradbenem podjetju »Sava«, v Lesnem servisu, v mesarskem podjetju, v trgovskih podjetjih, gostinstvu, pri podjetju »Pošta« skupno z gostinstvom Javornik in druge.

V gradbenem podjetju Sava so že ustanovili pet EE in izvolili organe upravljanja, ki pa so predstavniki tega čaja, saj štejejo le do 7 članov. EE upravljaajo predvsem s skladom za nagrajevanje, ki je vezan na gospodarjenje. S tem so proizvajalci bolj kot prej vezani na gospodarjenje in so že predlogi za izboljšanje notranje organizacije in koriščenja rezerv. Smatramo, da so ti organi še preozki in da pride premalo do izraza upravljanje vsega kolektiva EE.

V lesnem servisu še niso izvolili organov upravljanja, resno pa pripravljajo formiranje EE in organov upravljanja v okviru mizarne in pleskarne, vendar se morajo o vsebini še bolje pogovoriti. Podobno je v mesarskem podjetju, kjer pripravljajo formiranje EE klavnice, delavnice za predelavo in zaenkrat vse poslovalnice v eni EE. V trgovini pa ustanovitve EE po poslovalnicah pripravljajo pri Delikatesi, ker s sedanjim DS niso zadovoljni. V zadnjem času je prišlo do razprav med gostinstvom Javornik in Pošta. Kolektiva sta se menila o priključitvi podjetij in o formiranju EE. Tako bi gostinstvo Javornik bila EE z istim DS kot doslej, ko je samostojno podjetje (celotni kolektiv v DS). Odločitev kolektiva gostinstva Javornik za priključitev temelji prav na odnosih in na nadaljnji orientaciji njihovega položaja v podjetju, s katerim se združuje.

Morda je v razpravah še premalo vsebine o formiranju EE in o organiziranju sistema, da se z novo ekonomsko politiko, ki bazira na proizvajalcu in na EE, ki naj z dobrim gospodarjenjem še bolj utrdijo enotnost in gospodarsko moč podjetja. Vsaka EE naj bo rentabilna. Pri tem se pojavljajo ugotovitve: »Češ, nekeje moramo tako dvigniti cene«. Take razprave imajo predvsem v trgovini in v sedanjem stanju je to morda tudi res, niso pa še proučili svoje organizacije glede krajše dobave, da bi bilo manj kalam, glede dogovorov s transportnimi podjetji, ki naj prav tako prevzamejo del rizika in naj bodo stimulirana na boljših uslugah. Čim bolj bomo razvili sistem, da bi imel sleherni proizvajalec možnost vpliva na gospodarstvo, tem prej se bodo pokazali zaželeni rezultati.

Tudi v obrtništvu bo treba preiti na nove osnove. Vprašanje je položaj »Radio-servisa« in »Tapetništva«. Ali ne bi bilo prav, da se prvi pogovori z »Elektrotehničnim servisom«, drugi pa morda z »Lesnim servisom«. Pri tem bi imeli podjetji manjšo režijo, v organizaciji EE pa bi lahko našli svojo lastno perspektivo.

Z novo delitvijo dohodka imajo morda nekatera podjetja trenutno slabši položaj. Napačno pa bi bilo s tega stališča ocenjevati nov sistem, ker je osnova nove delitve dohodka v iskanju notranjih rezerv in boljše organizacije, ne pa v izboljšanju svojega položaja z dviganjem cen, kar se sedaj dogaja v trgovini in gostinstvu ter tudi drugje.

Občinski sindikalni svet name-rava koncem tega meseca sklicati plenum, kjer bi se pogovorili in analizirali stanje o EE, novi delitvi dohodka in delavskega upravljanja.

S. N.

Potek razprave o decentralizaciji

(Nadaljevanje z 8. strani)

pri upravljanju k uspehu kolektiva kot celote.

V razpravi o bodočem nagrajevanju se vsi strinjajo, da se formira osebnih dohodek v EE po drugi varianti predloga, tako da bodo imele vse EE enak start. Tudi tisti obrati, ki so sedaj zelo visoko presegali norme, so to varianto sprejeli kot najbolj pravilno. Tako za proizvodne obrate. Več pomislekov pri formiranju osebnega dohodka pa imajo v EE uslužnostnih dejavnosti. Mehanična delavnica zahteva, da se njihov osebnih dohodek ne formira v odvisnosti od proizvodnih obratov, ampak da se najdejo merila, ki bodo omogočala formiranje dohod-

ka izključno od dela v EE mehanične delavnice.

Zato predlagajo, da bi za izdelke, ki se izdelujejo večkrat in dela, ki se ponavljajo kot so remont izdelali cenike, ostala dela, ki jih ni mogoče zajeti v cenike pa bi izvršili na podlagi pogodb s proizvodnimi obrati. S tem smatrajo, da ne bodo vzdrževalci več neko »nujno zlo« v železarni ampak enakovreden oddelek proizvodnim obratom. Njihove zahteve so utemeljene in prav gotovo se bodo našla merila, ki bodo našim vzdrževalcem zagotovila nagrajevanje odvisno od njihovega dela. Na gradbenem oddelku so mišljenja, da bodo morali nadurno delo, ki ga zahtevajo proizvodni obrati urediti tako, da ne bo to na škodo mase osebnega dohodka njihove EE.

Pri razdeljevanju osebnega dohodka v EE je večina EE za drugo varianto predloga, ki predvideva uveljavitev analitične ocene s tem, da se popravijo norme tam, kjer je to potrebno. Nekateri obrati se o tem niso sporazumeli oziroma tega ni mogoče razbrati iz zapisnikov. V žični valjarni so mišljenja, da analitična ocena preveč odstopa od dosedanjih tarifnih

postavk in za njih ni sprejemljiva, ker bo v obratu preveč negotovost. Predlagajo, da v njihovi EE ostanejo kot merilo razdeljevanja osebnega dohodka, sedanje tarifne postavke. V več obratih zahtevajo, da se da analitična ocena čimprej na vpogled, kar pomeni, da člani kolektiva niso seznanjeni z analitično oceno.

Prav gotovo razprava na teh sestankih ni zajela vsega, ker so bili podani le zaključki o principih bodočega nagrajevanja in samoupravljanja, na podlagi katerih bodo zato odgovorne službe in komisije izdelale osnutke pravilnikov. Ko bodo pravilniki gotovi pa bo kolektiv lahko razpravljal konkretno o posameznih vprašanjih. Seveda nadaljnje delo ne bo odvisno samo od pravilnikov, ampak predvsem od dobrega dela samoupravnih organov, ki niso nič drugega kot proizvajalci sami.

E. T.

ZAHVALA

Podpisani Jože Lovrinec, zaposlen v obratu jeklovlek, se iskreno zahvaljujem obratovodstvu in sindikalnemu odboru obrata za darilo, ki sem ga prejel ob prazniku dela 1. maja. — Kolektivu obrata jeklovlek želim še mnogo uspehov pri delu in pri izpolnjevanju planskih nalog.

Jože Lovrinec

POPRAVEK

V zadnji številki časopisa se nam je vrnila neljuba pomota pri članku »Dve uspeši prireditvi foto in radio kluba Javornik—Koroška Bela«. Pri navajanju imen fotoamaterjev bi moralo biti pravilno napisano Matko Zbontar in ne Metka Zbontar, kar s tem popravljamo.

Sodelavci iz težke progje so se poslovili od tov. Cvetka

Komuna in Železarna

Na zadnji seji Občinskega ljudskega odbora, ki je bila 29. maja 1961 je bilo poleg dnevnega reda od odbornikov postavljenih nekaj vprašanj. — Postavljena vprašanja so terjala predvsem nekatera pojasnila na probleme in delo organov ljudskega odbora.

Menim, da je prav in v skladu z razvojem našega družbenega in delavskega upravljanja, da gre zanimanje tako daleč. Vendar pri tem ne gre prezreti nekaterih naporov, ki se porajajo pri gledanju na komuno. Komuna je v očeh nekaterih črnogledov mačeha, ki ničesar ne daje in samo potrebuje. Če je komuna gospodarska in politična celota, potem je interes vseh prebivalcev in proizvajalcev hkrati, da je ekonomsko močna in napredna. Težko je namreč razumeti primere, da si v železarni postavljamo vprašanje, zakaj občini toliko milijonov. Se vedno gre tu za preživel odnos, kdo je višji? Železarna ali komuna. Ali ni večina naših delavcev voljenih predstavnikov ljudskega odbora in njegovih organov? In kdo potem razpravlja in odloča o sredstvih, ki jih daje železarna komuni. Spet se srečujemo skoraj z istimi, ki kot proizvajalci odrekajo sredstva za komuno, hkrati pa na zborih volivcev najbolj vroče vpijejo, kaj vse potrebujejo pri ureditvi komunalnih in drugih problemov. Mislim, da je v tem bistvo vseh nasprotij pri razumevanju delavskega in družbenega upravljanja. Naša dolžnost je, da kot proizva-

jalci dosežemo najboljše uspehe v proizvodnji, povečujemo storilnost in finančni uspeh. Odras brega gospodarjenja pa je, kako naj delimo ustvarjena sredstva, ki so rezultat našega dela. Gospodarjenje v tem smislu še ni doseglo vsega, kar lahko pričakujemo v razširjenju delavskega samoupravljanja. Razumljivo je, da v komuni pričakujemo še več sredstev, katera potrebujemo za našo komunalno ureditev. Kot proizvajalce nam mora biti jasno, da z lastnimi sredstvi vzdržujemo šole, gradimo nove, da je v naših rokah usoda zdravstva in drugih javnih služb, da ne govorimo o gradnji stanovanj in o drugih komunalnih objektih. Ljudski odbor ni danes proračunska ustanova države, marveč lastnik proizvodnih sil in dohodkov. Od teh dohodkov je odvisen tudi proračun ljudskega odbora in njegovi izdatki in s tem tudi naš življenjski in družbeni standard.

V zvezi s tem nastane tudi haloga in interes proizvajalca, kako naj gospodarji z družbenimi sredstvi v komuni. Gre za pomankljivosti pri delu ljudskega odbora. Gospodarjenje naj bo predvsem načrtno in preudarno. Plenum OO SZDL na Jesenicah je opozoril in nakazal nekatere probleme v komuni in pri delu ljudskega odbora. Pri reševanju važnih problemov primanjkuje skupnih stališč in kolektivne odgovornosti.

Na zadnji seji ljudskega odbora so odborniki postavili nekaj vprašanj v tem smislu. Dogaajajo se

namreč še vedno primeri, ki gre do mimo ljudskega odbora. Ljudski odbor kot voljeni organ je po svojih odbornikih odgovoren pred volivci za razvoj in delo v komuni. Začela se je živahna razprava o rekonstrukciji ceste, ki povzroča na Jesenicah toliko zanimanja, pa tudi kritike. Rekonstrukcija ceste, ki zahteva precejšnja nepredvidena finančna sredstva, je šla mimo razprave na ljudskem odboru. Razumljivo je, da nihče ne zanika potrebe po rekonstrukciji ceste, ki ima za Jesenice širši pomen v okviru urbanističnega načrta in pri preureditvi železniškega vozlišča. Zaradi tega menimo, da sodi tako važen objekt na razpravo ljudskega odbora, da je ljudski odbor informiran o obsegu in načinu gradnje, kakor tudi o predračunu in virih finansiranja. Vendar ne v zadnjem trenutku ali fazi, ko je ljudski odbor že postavljen pred izvršeno dejstvo. Ta primer kaže, da pri tem ni bilo načrtnega dela, da niso bila zagotovljena finančna sredstva in pogodbeno urejena zadeva finansiranja med občino in železnico. V družbenem načrtu in proračunu za leto 1961 gradnja ni predvidena v takem obsegu v pogledu finansiranja. Imam vtis, da važne objekte in naloge zaradi naglice in prehitenejše časa prepuščamo v skrajnosti svetom — medtem ko se ljudski odbor preveč spušča in razpravlja o drobnih vprašanjih. Prav je, da o zadevah najprej razpravlja pristojni svet, ki pa mora praviloma posredovati ljudskemu odboru svoja stališča in predloge. Je pa vrsta drobnih zadev, o katerih pa lahko dokončno odloča pristojen svet. Vloga družbenega upravljanja in delovanja ljudskega odbora prehaja tako daleč, da del svojih funkcij in nalog prenaša na delo krajevnih odborov in stanovaljske skupnosti.

V tem je razumeti vlogo in razvoj organov družbenega upravljanja. Kadar pa gre za ključna vprašanja komune, njenih interesov in razvoja, tedaj lahko o tem sklepa samo ljudski odbor in organi upravljanja. Zaradi tega sem mnenja, da so bile pripombe odbornikov na delo ljudskega odbora koristne in odraz pozitivnih teženj.

B. B.

Mladinski festival je zaključen

V soboto, dne 10. junija, so v Delavskem domu pri Jelenu razdelili nagrade in diplome športnikov za tekmovalništvo v okviru X. festivala jeseniške občine. Prav tako so diplome sprejeli nekateri

Orkester je pod vodstvom dirigenta Rada Kleča solidno spremljal soliste. Pri štirih točkah sporeda je sodeloval tudi komorni zbor, ki pa je bil na nekaterih mestih prešibak.

Pri pripravi za koncert so poleg dirigenta še sodelovali Polde Ulaga kot vodja zbora in prof. Silva Gračnarjeva ter Lojze Savinšek kot korepetitorja.

K.

Baritonist Andrej Kosem, ki je ob spremljavi simfoničnega orkestra zapel arijo iz Verdijeve opere Ples v maskah

Lep večer glasbe in petja

Koncert opernih melodij, ki ga je za zaključek letošnje koncertne sezone priredila DPD Svoboda »Tone Cufar«, je pomenil za občinstvo, ki je do kraja napolnilo dvorano gledališča »Tone Cufar«, prijetno presenečenje in lep umetniški užitek. Nastopilo je kar osem vokalnih solistov, samih amaterjev, pomnoženi simfonični orkester jeseniške Glasbene šole in komorni zbor DPD Svobode »Tone Cufar«. Uspešna izvedba koncerta je dokazala, da je vložil dirigent Rado Kleč ogromno truda za študij obsežnega in tudi zahtevnega programa, kajti naštetih dvajset opernih odlomkov z amaterji ni lahko delo.

Orkester je izvedel uverturo k Gluckovi operi Ifigenija na Avliidi in baletno glasbo iz Gounod-jeve opere Faust. Izvedba obeh del je bila na primerni višini. Razen manjših spodrselijev pri trobilih bi bilo potrebno pri Gluckovi uverturi več dinamike, ki bi jo znatno bolj poživila. Vendar je orkester v primerjavi z lanskeletnim podobnim koncertom pokazal v vsakem oziru znaten napredek.

Tudi solisti so dobro opravili svojo nalogo. Sopranistka Rina Brunova je pokazala lep napredek in je s svojim voluminoznim sopranom dobro in občuteno zapela tehnično zahtevno, vendar za poslušalca nekoliko nevhvalno arijo Gioconde iz istoimenske Ponchielijeve opere, znano arijo Norme iz istoimenske Bellinijeve opere in skupaj z baritonistom Andrejem Kosmom duet Santuzze in Alfia iz Mascagnijeve opere Cavalleria rusticana. Ta nastop Brunove je pokazal, da se naglo razvija v izvrstno sopranistko, ki že tako bogat glasovni material vztrajno tehnično izpopolnjuje.

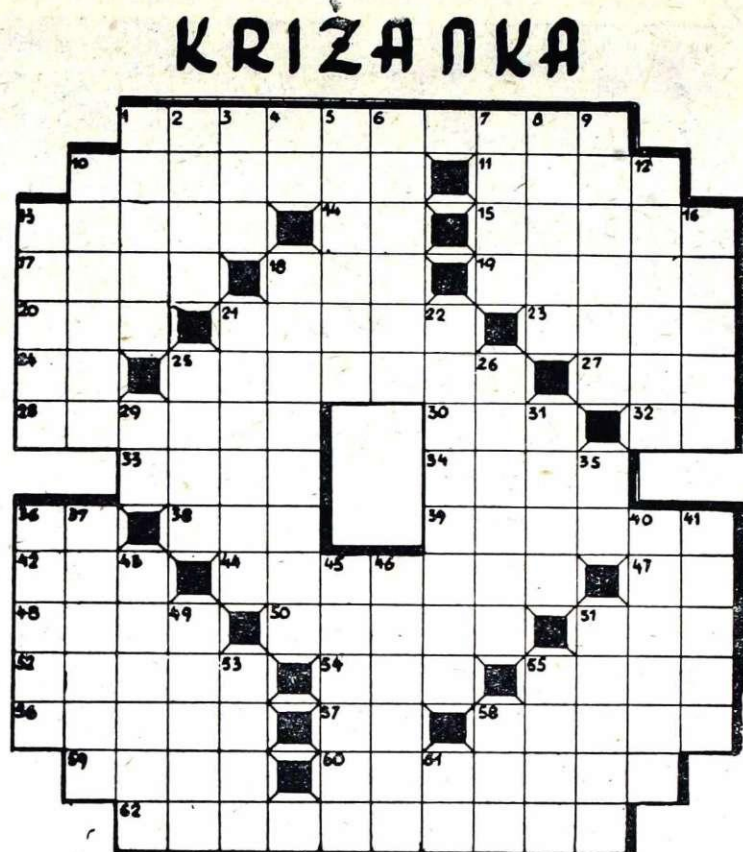
Druga sopranistka Pavlica Klečeva je zapela najprej arijo Zerline iz Mozantove opere Don Juan in nato v duetu z mezzosopranistko Elzo Cegnarjevo barokarolo iz Offenbachove opere Hoffmannove pripovedke. V učinkovitem zaključku koncerta je nastopila Klečeva skupaj s tenoristom Vladom Rotarjem v napitnici iz Verdijeve Traviate. V vseh treh odlomkih se je izkazala kot siguren in prefinjen interpret.

Mezzosopranistke so nastopile kar tri. Poleg že prej omenjene Elze Cegnarjeve, ki se je v barokaroli dobro uveljavila, je zapela Marica Balobova Habanero iz Bizetove

Carmen in pri tem pokazala dobro tehniko ter smisel za interpretiranje te, po svoje zahtevne arije. Prvič se je predstavila Daninka Korošćeva, ki je podala arijo Azucene iz Verdijeve Trubadurja presenetljivo zanesljivo, čeprav je bila glasovno še nekoliko šibka. Mlada pevka ima pred seboj še veliko možnosti za nadaljnji razvoj.

Izmed moških solistov je brez dvoma najbolj ugajal baritonist Andrej Kosem, ki je kljub delni indispoziranosti zablazel z arijo Renata iz Verdijeve opere Ples v maskah in učinkovito sodeloval skupaj s sopranistko Brunovo v duetu iz Cavallerie rusticane. Tudi Kosem kaže lep napredek in se razvija v baritonista velikega formata, vendar bo nujno moral menjati svoje delovno mesto v železarni, ker delovni pogoji na njegovem sedanjem delovnem mestu nikakor niso zanj primerni in povzročajo njegovemu pevskemu talentu veliko oviro za še večji napredek.

Poleg tenorista Vlada Rotarja, ki je rutinirano odpel svoj del iz Traviate, je nastopil še tenorist Tine Rant s cvetlično arijo iz opere Carmen. Slednji ima lirichen tenor, ki je glasovno nekoliko šibak in delno tudi stisnjen, tako da pri tej blesteci Bizetovi ariji ni prišla do polnega izraza vsa njena lepota. Z marljivim študiranjem bi lahko svoj sicer simpatičen glas brez dvoma še naprej razvil.

Vodoravno: 1. jeseniški prvoborec, padel 1. avgusta 1941 na Obranci; 10. priimek znanega partizanskega voditelja na Gorenjskem (partizansko ime »Penc«); 11. muslimanski duhovnik; 13. stavčno ločilo; 14. začetnici enega največjih hrvatskih pesnikov; 15. španski šahovski mojster; 17. luka v Alžiru; 18. velika posoda; 19. vzeti s klina; 20. okrajšava za našo denarno enoto; 21. zasmeh; 23. grški bog vojne; 24. španski spolnik; 25. pripadnik dinarske rase; 27. tuje žensko ime; 28. ameriški filmski igralec (Humphrey); 30. gora na Dolenjskem; 32. zadnja in 15. črka abecede; 33. čir, gnojna bula; 34. črepinja; 36. okrajšava za hokejski klub; 38. ime primorskega pesnika Grudna; 39. nikoli (prislov); 42. živilo; 44. skupno ime za stara plemena na južnem Kavkazu; 47. kazalni zaimek; 48. očka; 50. propeler; 51. mednarodna organizacija književnikov; 52. naziv za hrvaško ljudsko skupščino; 54. pripadnik baltškega naroda; 55. prometni objekt; 56. lomiti, drobiti; 57. primorski medmet; 58. dolg, prečen drog, prečnik; 59. eno od imen Ediso-

na; 60. zemljevidne knjige; 62. prebivalci gorenjskega mesta.

Navpično: 1. zelo cenjen ptič — perutinar; 2. zemeljski plin; 3. koroški narodni ples; 4. različna soglasnika; 5. kvar, napaka; 6. največja, v Južni Ameriki živeča, ptica; 7. vrsta blaga; 8. rimska naselbina na ozemlju današnje Ljubljane; 9. naklep, nakana; 10. osnova merjenja — pripomoček; 12. moško ime (direktor železarne); 13. obvodna ptica; 16. kraj v Kotorskem zalivu; 18. pregledi, preizkušnje; 21. vrsta čolna; 22. urnost, okretost; 25. časovni prislov; 26. stara grška pokrajina; 29. različna soglasnika; 31. denarna nakazila; 35. okrajšava za planinsko društvo; 36. listavec s trdim lesom; 37. brenkalni instrument; 40. pismena potrdila, spričevala; 41. dohodek iz naložene glavnice; 43. končni izdelek naše železarne; 45. pripadnik starega germanskega plemena; 46. črtati, slikati; 49. sidra; 51. italijanski filmski producent — mož Sofije Loren; 53. berlinska radijska postaja; 55. slavni nemški književnik — dva brata; 58. egipčanski sončni bog (daljša oblika); 61. začetnici slovenskega znanstvenika — fizika.

Jože Vindišar

S srečanja zamejske mladine v Planici. Dekle s Koroške prisrčno pozdravlja svojo rojakinjo s Slovenske Benečije

Dapisujte
v Železarni!

Enajstorica NK Jesenice

Tudi nogometaši na prvem mestu

Z izredno požrtvovalnostjo in dobro mero znanja so naši nogometaši le izpolnili naša pričakovanja in osvojili prvo mesto na Gorenjskem. Zdaj jih čakajo pomembna tekmovanja, ki jih bodo morali odločiti v svojo korist, če bodo hoteli prihodnje leto sodelovati v SCL.

Tehničnega vodjo pri NK Jesenice tov. Milana Budja smo poprosili, naj nam pove nekaj o razvoju in perspektivi jeseniškega nogometa.

Strinjamo se s tov. Budjem, ki pravi, da ima nogomet v našem železarskem revirju že lepo tradicijo. Jeseniški nogometaši so dolgo vrsto let predstavljali pomemben faktor v slovenskem merilu že med drugo svetovno vojno. Glede perspektive pa je tov. Budja mnenja, da bo treba poskrbeti najprej za množičnost. Do neke mere bi lahko črpali kadre za nogometno enajstorico iz medobratnih tekmovalcev, še več možnosti pa je v šolskih kolektivih, še posebej v ŽIS. Vodstva posameznih šol se bojijo, da bi aktivno sodelovanje učencev na nogometnem področju lahko negativno vplivalo na učne uspehe posameznikov, vendar bo treba s pravilnim načinom dela premostiti tudi to oviro.

Poleg mladih kadrov, ki so potrebni prvemu moštvu, pa nastane vprašanje novega igrišča. To vprašanje je treba rešiti v prihodnjih dveh letih. V načrtu imajo ureditev travnatiga igrišča Pod Mežaklo, v neposredni bližini sedanjega igrišča.

Pred letom dni je začel z delom

nov trener, tovariš Djordje Jovanović. Z marljivim delom je pripomogel, da je naše moštvo zelo lepo zaigralo v gorenjski nogometni ligi ter se uvrstilo z 11 zmagami, 1 neodločeno igro in 4 izgubljenimi na prvo mesto. Tudi količnik golov 79:18 kaže veliko premo naših nogometašev v tem tekmovanju in kakor pravi tov. Budja, je bila najtežja tekma s Svobodo v Šenčurju, najzanimivejša pa v Trzinu.

8. junija bodo na sporedu prve kvalifikacijske tekme za vstop v SCL. Tekmovali bodo po dvojnem točkovnem sistemu. Nogometaši se bodo morali potruditi, da bodo dosegli čim boljše uvrstitve, kajti njihovih nasprotnikov NK Kovi-

narja iz Maribora, Izolo in NK Branika iz Solkana ne kaže podcenjevati.

Trener Jovanović lahko izbira med naslednjimi nogometaši: Volarič, Korantar, Brajc, Rozman, Luznar, Medja, Črnolagar, Lavtičar, Hribar, Klinar, Tišler, Zupc, Rekar, Pestotnik, Jan Ivo, Mulej, Radonjič.

V kolikor se bodo naši nogometaši kvalificirali za vstop v SCL bo seveda potrebna tudi pomoč. Trener bo moral nadaljevati s sistematičnim delom, za kritje potrebnih stroškov ter nabavo potrebnih rekvizitov pa bodo potrebovali 2.500.000 din.

V zvezi s problematiko nogometnega kluba Jesenice moramo opozoriti še na vzgojo mladega naraščaja. Trener Jovanović je posvetil vso skrb vzgoji mladih pionirjev in kaže, da bomo v nekaj letih dobili vrsto kvalitetnih nogometašev, ki bodo lahko uspešno nastopali v prvem moštvu. Iz vsega tega je razvidno, da bo treba poskrbeti predvsem za dobre kadre in rešiti še nekatera materialna vprašanja in uspehi ne bodo izostali.

Občinsko sindikalno šahovsko prvenstvo

Kakor vsako leto je tudi letos šahovsko društvo Jesenice v sodelovanju z Občinskim sindikalnim svetom organiziralo sindikalno šahovsko prvenstvo Jesenic. Na razpis se je javilo šest šestčlanskih moštev, kar je odločno premalo, saj vemo, da je šah igra množic. Krivdo za slabo udeležbo je pripisati sindikalnim vodstvom posameznih kolektivov, ki svojih članov ne obveščajo, ali pa jih za taka tekmovanja ne znajo zainteresirati.

Med udeleženi ekipami je zmagalo moštvo sindikalne podružnice 3. ekonomske enote iz železarne, ki bo Jesenice zastopalo na okrajnem sindikalnem prvenstvu.

Vladimir Kaše

ki obetajo v prihodnje še lepšo uvrstitev. V letošnji sezoni so imeli celo vrsto tekmovalcev, tako v domačem kraju, kakor tudi drugod in skoraj v vseh primerih so zasedli prva mesta. Tako je Stanek Smolej na drugem mestu v državi med mladimi skakalci, zelo dobre rezultate pa so dosegli tudi pionirji. Na občnem zboru so zelo pogosto omenjali večje smučarske prireditve, ki so jih organizirali na Kresu in o katerih smo poročali tudi v Železjarju. Največji uspeh pa so dosegli kot tekmovalci in organizatorji na letošnji veliki prireditvi »Kurirski smuk« v Medjem dolu. Da je omenjena prireditev tako lepo uspela in so o njej pisali tudi drugi časopisi, imajo veliko zaslug prav smučarji z Javornika, ki so v ta namen vložili veliko truda in naporov. Poleg številnih tekmovalcev, med katerimi bo tudi tekmovaljeva za memorial »Mirka Praprotnika« naj omenimo, da nameravajo že v prihodnji sezoni izdelati prenosno vzpenjačo, ki jim bo koristno služila pri tekmovalnih in treningih na okoliških terenih. V perspektivnem načrtu imajo izgradnjo nove 60-metrške skakalnice. Pri tej gradnji pričakujejo pomoč od ObLO in drugih ustanov ter gospodarskih organizacij, o zadevi pa bo treba razpravljati tudi na zborih volivcev, ki bi nato dali svoje priporočilo ObLO Jesenice.

S seje Sveta za kulturo in prosveto

Svet za kulturo in prosveto pri ObLO Jesenice je imel 1. junija svojo redno sejo. Med ostalim programom je bilo na seji tudi obravnavanje vprašanja zaščite kulturnih spomenikov, ki jih na območju naše občine ni malo. Med drugimi sta zelo potrebna zaščiti tudi ena najstarejših cerkev na Gorenjskem, v Rodinah in rojstna hiša znamenitega Slovenca, Prešernovega sodobnika Matije Čopa.

Cerkev na Rodinah je treba obnoviti oz. prepleksati zvonik, ker je sedaj posebno pločevinasta streha v zelo slabem stanju, prav tako pa ne odgovarja barva že enkrat obnovljenega zvonika. Seveda so za ta dela potrebna finančna sredstva, ki pa jih za to dejavnost trenutno ni. Svet za kulturo in prosveto je sklenil, da bo skušal, z ozirom na pomembnost tega spomenika, to vprašanje uspešno rešiti ter tako ohraniti ta spomenik, posebno še, ker je pripravljena prisločiti na pomoč tudi vsa soseska.

Rojstna hiša Matije Čopa je tudi kulturni spomenik, ki ga je treba zaščititi in omogočiti najnujnejša popravila. Tudi za ta spomenik ni sredstev in je zato Svet za kulturo in prosveto sklenil, da bo skušal po svoji moči urediti to zadevo s

predhodnim posvetovanjem z Zavodom za spomeniško varstvo okraja Kranj o potrebnih restavracijskih delih. Sklenjeno je bilo, da si bodo zastopniki Sveta in občinskega odseka za družbene zadeve oba spomenika ogledali, kot tudi rojstno hišo Franceta Prešerna, za katero so že določena sredstva za popravila.

Poleg omenjenih spomenikov pa je v naši občini še vrsta drugih, ki so nujno potrebni zaščiti in za katere bo morala občina v bodoče zagotoviti denarna sredstva.

Svet za kulturo in prosveto je obravnaval tudi številne vloge raznih kulturno-prosvetnih ustanov za denarno pomoč in je sklenil, da se odobri učencem, ki zapuščajo zaključne razrede šol v naši občini, finančna sredstva za organizacijo izletov.

Šport v konstrukcijski delavnici

Lanskoletno medobratno športno tekmovanje, ki je dalo predvsem poudarka množični udeležbi članov kolektiva, je pomenilo hkrati začetek bolj sistematičnega širjenja športa med kolektivom. To

obliko športnega dela pa bi morali dopolniti s stalnim športnim udejstvovanjem, ne glede v kakšni obliki ali panogi, ki bi izpolnila »mrtvo sezono« med posameznimi medobratnimi tekmovanji. Na ta

način bi se pridobilo še več aktivnih članov in šport v kolektivu bi bolj zaživel, pa tudi kvaliteta ne bi izostala. Tekmovanja bi se organizirala v obratih med posameznimi delavnicami, zlasti v tisti panogi, kjer je največ zanimanja, izvedba pa bi se prilagodila pogojem v obratu.

Sindikalni odbor konstrukcijskega oddelka je v tej smeri že izvedel podobno tekmovanje, in sicer v kegljanju za najboljšo ekipo delavnic.

Na prvem spomladanskem tekmovanju, ki se ga je udeležilo 25 kegljačev, je zmagala ekipa montažne delavnice in osvojila prehodni pokal sindikalnega odbora.

Zvone Ažman

Velik napredek pri javorniških smučarjih

Kljub temu, da so zimski meseci že za nami, je prav, da napišemo nekaj o občnem zboru smučarske sekcije pri TVD Partizan na Javorniku. Na letošnjem občnem zboru so polagali obračun dela od ustanovitve pa do danes.

Prva ugotovitev na občnem zboru je bila, da ima smučarski šport na Javorniku že staro tradicijo. Iz vrst javorniških smučarjev je bilo precej takšnih, ki so se uveljavili kot vrhunski tekmovalci in njihova imena zelo pogosto zasledimo tudi v vrstah državne smučarske reprezentance.

Druga in zelo važna ugotovitev je, da na Javorniku vlada med mladino za smučarski šport izredno zanimanje, zato smučarsko sekcijo sestavljajo izključno mladi ljudje. Prizadevnim vodjem v sekcijah za tekače, alpske vozače in skakalce je uspelo zainteresirati celo vrsto mladih smučarjev,

ZA SVEH V RAZVEDRILU

Pozdravljeni Nergači!

Preden začnem z novicami, se moram zahvaliti uslužbencem za pisma, s katerimi se zahvaljujejo, da sem jih končno le rešil dolgih »poletov« do martinarne in jim z nerganjem omogočil krajšo pot do toplega obroka. Res je, pot je sedaj skrajšana, toda kolikor je ta pot krajša, toliko bolj je »nevarna«, kar lahko marsikateri uslužbenec zanesa v sosednjo stavbo »Kazino« in marsikatero uslužbenko v »Rožco«. Ker se pa obe poti v času malice nahajata v »nevarni zoni« tovarniške zaščite, vas opozarjam, da te poti ne izkoriščate v privatne namene. Ko mi bo uspelo, da bodo vagončki, ki vozijo v martinarno staro železo, prišli nazaj do glavne pisarne naloženi z rumovimi čokoladnimi ploščicami, bo rešen še zadnji problem naših nergačev, ki so sedaj zaradi nove poti zanje prikrasane.

Zares ste korajžni, moram priznati, ko v navadni zapečateni kuverti pošiljate denar po tekaški službi. Kaj bi bilo, če bi se kuverta s pet tisočaki izgubila in to zato, ker ni natančnega naslova in ker tekač ne ve, da se nahaja v pismu denar. Kdo bi bil kriv? Tekoč! Torej v bodoče pošiljajte denar proti podpisu prejemnika.

Ob 14. uri popoldne, ko je zatulila sirena, sem videl na avtobusni postaji, da vozi precej več avtobusov na Plavž, kot pa na Javornik, kamor naj bi vozila dva avtobusa. Vozi večkrat le eden in zaradi tega se v ubog 'TAM-ovec' natrpa toliko ljudi, da mora sprevidnik poiskati pomagaca, da lahko zapre zadnja vrata avtobusa.

Ko sem to opazoval, se mi je zdelo, da to ni več avtobus, ampak »sokovnik«. Mislim sem si: »Ali bi tudi telesna konstrukcija upravnika podjetja, ki skrbi za te prevoze, lahko vzdržala dnevno takšen prevoz?«

Tokrat naj še bo, sem dejal, ko sem dobil še eno obvestilo o vrtarju kadrovskega doma, v bodoče pa prosim, da se vse take napake obravnavajo pred disciplinskim sodiščem. Poleg tiste zadnje menjave kave za kruh se je ugotovila še ena napaka. Ko je upravnik naročil vsem vratarjem, da po končani dnini pri izhodu kontrolirajo kuhinjsko osebje, je eden izmed vratarjev, kot »dobra duša«, dejal vsem prizadetim, da jih ne bo kontroliral. Če bi jih pa slučajno upravnik vprašal, naj vsak reče, da ga je pregledal. To se pravi po domače: »Kdorkoli lahko nese mimo vratarne tega vratarja na rami »kredenco« v roki pa šunko, ne da bi to vratar videl.«

Da bi vsakega 1. in 15. v mesecu nekoliko razbremenili blagajničarko stalnega klicanja po telefonu: »Pridite po denar!« sem sklenil, da opozorim odgovorne »kuvertonosilce« komunalnega oddelka in projektičnega biroja, da se odzovejo na prvi telefonski klic in dvignejo denar. Do sedaj so bili vedno zadnji in tako zavlačevali red izdaje osebnih dohodkov.

Se premalo sem jih zmerjal, je hitel dopovedovati uslužbenec operative novogradnje, ki je prebral vrstice obeh užaljenih kleparjev v moji rubriki. Dejal je:

»Namesto, da opravljata mene, naj raje nad izhodom glavne pisarne napravita pošten žleb, da uslužbenci te stavbe ne bodo postali rdečelasci, ko jim v primeru dežja vedno kaplja, oziroma teče na glavo rdeča brozga.«

Pred kratkim sem obiskal Dom upokojevcev. Bil sem zelo lepo sprejet. Med kramljanjem pa so mi upokojevcem zastavili vprašanje, ki ga pa nisem mogel rešiti, zato sem sklenil, da vam ga posredujem in prosim, da jim kdorkoli od vas odgovori nanj: »Zakaj vsak plačuje socialno zavarovanje od vseh prejemkov, tudi nadur, pokojnine pa mu ne odmerijo po istem kriteriju?« Ker je to vprašanje važno tudi za bodoče upokojece – privatnike, prosim, da odgovorite čimprej.

Vodji frizerskega salona 2400 sporočam, da mu pisca ne morem povedati, lahko mu pa povem, da ga nekateri delovodje, ki jim je delal »frizure«, niso izdali. Prav tako sporočam uslužbencu obratovodstva Javornika IV, da so naše tekačice s svojo sedemnajstletno starostjo že prekoračile dobo dojenčkov in jih ni treba več pestovati.

Še na mnoga leta kličem upravniku menze Straža, ko je v »dvo-boju« z abonentom odnesel živo kožo. Dobro, da so bili takoj povzeti primerni ukrepi, ker bi se sicer lahko zgodilo, da bi nam neki dan upravnik te menze pripeljal na »župci«.

Pozdravlja Vas Špica Nergač

ZELEZAR, 14-dnevnik – Izdaja: Železarna Jesenice – Odgovorni urednik: Stane Tušar – Tehnični urednik: Edo Zagar – Ureja uredniški odbor: Franc Pogačnik (predsednik), inž. Avgust Karba (Gospodarska rubrika), Milan Polak (Delavsko upravljanje), Janko Burnik (Iz naše zakonodaje), Stefan Nemec (Življenje v naši komuni), Ivo Ščavničar (Kako koristimo prosti čas), inž. Janko Mede (Tehnična priloga), Leopold Lomovšek, Tone Jasnič, Zivan Vovk in Remigij Noč (korektor) – Naslov: Uredništvo »Zelezar« - Železarna Jesenice, telefon številka 394 – Tisk: »Gorenjski tisk« v Kranju